

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Венчурне інвестування в системі глобальних джерел
інноваційного розвитку»

здобувача: Метельського Віталія Петровича

Наукова керівниця: доцент, к.е.н. Іринчина І.Б.

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувачка кафедри: д.е.н., професорка Циганкова Т.М.

(підпис)

Київ 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО
Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Ярослава СТОЛЯРЧУК
2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Тетяна ЦИГАНКОВА
2025 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Метельському Віталію Петровичу

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Венчурне інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку»»

Тему затверджено наказом ректора Університету від "06" березня 2025 р. № 461-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах наукових монографій, фахових статей, матеріалів науково-практичних конференцій, аналітичних звітів СОТ, Європейської Комісії, OECD, ООН, IEA, Світового банку, статистичних даних Eurostat, Statista, ЕЕА, нормативно-правових актів ЄС і України, а також відкритих джерел у мережі Інтернет.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретико-правові аспекти венчурного інвестування
Розділ 2	Аналіз венчурного інвестування в умовах інноваційного розвитку
Об'єкт дослідження:	Процеси та інституційні формати розвитку венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.
Предмет дослідження:	Тенденції та динаміка трансформації венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Узагальнення теоретичних підходів до аналізу венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку та обґрунтування перспектив розвитку венчурного інвестування в Україні.”

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	Дослідити поняття та особливості венчурного бізнесу.
Визначити сутність венчурного інвестування та його роль в інноваційному розвитку економіки.	
Навести характеристику правових норм венчурного інвестування.	
У розділі 2	Зробити аналіз динаміки світових венчурних інвестицій.
Надати характеристику розвитку венчурного бізнесу в Україні.	
Виділити перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні в контексті військового стану.	

Завдання підготував
наукова керівниця

(підпис)

Іринчина І.Б.
(Прізвище та ініціали)

« » 2025 р.

Завдання одержав
здобувач

(підпис)

Метельський В.П.
(Прізвище та ініціали)

« » 2025 р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 59 сторінок, 12 таблиць, 16 рисунків та список використаних джерел з 52 найменувань.

Венчурне інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку

Об'єктом дослідження є процеси та інституційні формати розвитку венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.

Предметом дослідження є тенденції та динаміка трансформації венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних підходів до аналізу венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку та обґрунтування перспектив розвитку венчурного інвестування в Україні.

Поставлена мета дипломної роботи зумовлює більш детальне вирішення наступних завдань:

- Дослідити поняття та особливості венчурного бізнесу;
- Визначити сутність венчурного інвестування та його роль в інноваційному розвитку;
- Навести характеристику правових норм венчурного інвестування;
- Зробити аналіз динаміки світових венчурних інвестицій;
- Надати характеристику розвитку венчурного бізнесу в Україні;
- Виділити перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні;

Методи дослідження: відповідно до поставленої мети та для розв'язання сформульованих завдань у дипломній роботі були використані такі методи наукового дослідження: теоретичне узагальнення застосовується для вивчення сутності венчурного інвестування. Методи класифікації та математичної статистики використовуються для систематизації видів венчурних інвестицій, аналізу статистичних даних про обсяги інвестицій.

Аналіз і синтез допомагають оцінити взаємозв'язок між венчурним капіталом і розвитком інноваційних технологій, виявити закономірності та напрями еволюції венчурного ринку. Графічний метод дає змогу візуалізувати основні тенденції та показники розвитку венчурного інвестування у глобальному масштабі. Табличний метод допомагає впорядкувати та узагальнити числові та аналітичні дані для подальшого аналізу. Сукупне використання цих методів дозволяє отримати цілісну картину функціонування венчурного інвестування як важливого елемента глобальної інноваційної системи.

Теоретична та практична значущість дипломної роботи полягає в комплексному опрацюванні міжнародних правових норм, що регулюють венчурне інвестування, у розробці методологічного підходу до оцінки його ефективності, а також у визначенні актуального стану та перспектив розвитку інноваційних процесів як на світових ринках, так і в Україні, що створює підґрунтя для подальших наукових досліджень і практичного впровадження результатів у національну інвестиційну політику.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2025 р.

Рік захисту роботи: 2025 р.

Ключові слова: венчурне інвестування, інноваційний розвиток, глобалізація, ризики, стартапи, людський капітал, міжнародна економіка

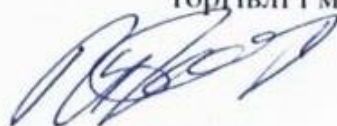
В і д г у к
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету Міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
Метельського Віталія Петровича
на тему: «Венчурне інвестування в системі глобальних джерел
інноваційного розвитку»

1. **Актуальність теми:** Інноваційний розвиток Світової економічної системи є її еволюційною безальтернативною природою існування. Інновації беззаперечно пов'язані із ризиками, у той же час є основою і передумовою благополуччя держав, розвитку міжнародних економічних відносин. Залучення венчурних інвестицій, зокрема для України є моделлю ефективного існування і розкриття потенціалу високоінтелектуального людського капіталу. Тематика обрана автором для дослідження є цінною і нагальною для науково-практичного опрацювання.
2. **Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи:** автором детально систематизовано і проаналізовано ключові глобальні виклики та перспективи розвитку венчурного інвестування у структурі глобальних джерел інноваційного розвитку. Проаналізовано саму природу венчурного інвестування його переваги та виклики.
3. **Наявність самостійних розробок автора:** обґрунтовані загрози та передумови для оптимального залучення венчурних інвестицій з огляду на сучасні реалії розвитку Світогосподарської системи та прогнози на майбутнє й, у відповідності із незмінністю інноваційного спрямування розвитку міжнародних ринків товарів, послуг та ідей. Виявлені напрямки підвищення ефективності венчурного інвестування з огляду на ризикову природу її суті.
4. **Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій:** Детально опрацьовані правові норми у міжнародній практиці що супроводжують венчурне інвестування. методологія аналітичної діяльності стосовно оцінки ефективності Охарактеризовано стан та перспективи розвитку напрямів інноваційного розвитку світових ринків та України.
5. **Наявність недоліків:** робота набула б більшої практичної значущості у разі опрацювання автором методології аналітичної діяльності стосовно оцінки ефективності венчурного інвестування.
6. **Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:** бакалаврське дипломне дослідження виконано при дотриманні норм Вищої освіти та у відповідності з методичними рекомендаціями, що дозволяє рекомендувати роботу до захисту

Наукова керівниця:

доцентка кафедри міжнародної
торгівлі і маркетингу, к.е.н.

5 червня 2024р

Іринчина І.Б.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ.....	5
1.1. Поняття та особливості венчурного бізнесу	5
1.2. Сутність венчурного інвестування та його роль в інноваційному розвитку економіки	13
1.3. Характеристика правових норм венчурного інвестування.....	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	26
2.1. Аналіз динаміки світових венчурних інвестицій.....	26
2.2. Характеристика розвитку венчурного бізнесу в Україні	37
2.3. Перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні в контексті військового стану	46
ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54

ВСТУП

У сучасній глобальній економіці інновації стають основним фактором конкурентоспроможності та сталого розвитку. В умовах стрімкого технологічного прогресу та зростання ролі знань венчурне інвестування набуває особливої ваги як потужний механізм фінансування новаторських ідей та стартап-проектів. Саме венчурний капітал забезпечує ресурсну підтримку високоризикових, але перспективних ініціатив, сприяючи створенню нових технологій, продуктів і бізнес-моделей.

У системі глобальних джерел інноваційного розвитку венчурне інвестування виступає важливою ланкою, що об'єднує підприємців, інвесторів і дослідницькі спільноти. Розвинені країни активно використовують потенціал венчурного капіталу для стимулювання науково-технічного прогресу та структурних змін в економіці, формуючи сприятливе середовище для зростання інноваційних компаній. Водночас зростає зацікавленість у розвитку венчурного фінансування і в країнах, що розвиваються, де інновації розглядаються як шлях до подолання економічних бар'єрів і виходу на глобальні ринки.

Таким чином, вивчення ролі венчурного інвестування в контексті глобальних процесів інноваційного розвитку є надзвичайно актуальним і важливим для розуміння сучасних економічних тенденцій та визначення напрямків подальшого зростання економік різних країн.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є узагальнення теоретичних підходів до аналізу венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку та обґрунтування перспектив розвитку венчурного інвестування в Україні.

В процесі дослідження поставлено виконання ряду **завдань**:

- Дослідити поняття та особливості венчурного бізнесу
- Визначити сутність венчурного інвестування та його роль в інноваційному розвитку економіки
- Навести характеристику правових норм венчурного інвестування

- Зробити аналіз динаміки світових венчурних інвестицій
- Надати характеристику розвитку венчурного бізнесу в Україні
- Виділити перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні

в контексті військового стану

Об'єктом дослідження виступають процеси та інституційні формати розвитку венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.

Предметом даного дослідження є тенденції та динаміка трансформації венчурного інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку.

У процесі дослідження застосовувалися такі **методи**: теоретичне узагальнення застосовується для вивчення сутності венчурного інвестування. Методи класифікації та математичної статистики використовуються для систематизації видів венчурних інвестицій, аналізу статистичних даних про обсяги інвестицій. Аналіз і синтез допомагають оцінити взаємозв'язок між венчурним капіталом і розвитком інноваційних технологій, виявити закономірності та напрями еволюції венчурного ринку. Графічний метод дає змогу візуалізувати основні тенденції та показники розвитку венчурного інвестування у глобальному масштабі. Табличний метод допомагає впорядкувати та узагальнити числові та аналітичні дані для подальшого аналізу. Сукупне використання цих методів дозволяє отримати цілісну картину функціонування венчурного інвестування як важливого елемента глобальної інноваційної системи.

Структура бакалаврської кваліфікаційної роботи включає: вступ, два розділи з підрозділами, висновки та список використаних джерел, містить ілюстрації у вигляді рисунків і таблиць.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

1.1. Поняття та особливості венчурного бізнесу

Венчурний бізнес, як термін, походить від англійського слова «venture», що в перекладі означає «ризиковане підприємство чи починання». Це підкреслює основну рису венчурних інвестицій - високий рівень ризику, але й потенційно великі вигоди, які можуть виникнути завдяки інноваціям та новим технологіям. Хоча венчурний бізнес асоціюється з ризиками, він займає надзвичайно важливе місце в сучасній економіці, визначаючи контури технологічного розвитку. Крім того, він відіграє ключову роль у формуванні нових «точок зростання» в економіці, забезпечуючи підтримку стартапів і молодих компаній, що намагаються запровадити нові продукти чи послуги, які можуть змінити ринок і створити нові галузі.

Венчурний бізнес стимулює розвиток технологій, зокрема в таких сферах, як інформаційні технології, біотехнології, відновлювані джерела енергії та багато інших. Інвестори, що вкладають кошти в стартапи, мають можливість не лише отримати фінансову вигоду, але й стати частиною процесу змін у соціальній та економічній структурах, адже часто ці інноваційні компанії впливають на ринки на глобальному рівні.

Таким чином, хоча венчурний бізнес і вимагає значних зусиль для управління ризиками, його внесок у розвиток економіки є беззаперечним. Венчурний капітал допомагає залучати необхідні ресурси для стартапів, які б інакше не мали б доступу до традиційного фінансування. Технології та інновації, що створюються за підтримки венчурного капіталу, стають основою для зростання нових секторів економіки, часто змінюючи правила гри на ринку.

У науковій літературі існують різні підходи до розуміння сутності венчурного бізнесу. Нижче наводяться деякі з них, що представлені в таблиці 1.1. [1, с.2].

Таблиця 1.1 - Підходи до визначення поняття «венчурний бізнес» у науковій літературі

Автор	Трактування
Коломбо М. Г., Каммінг Д. Дж., Вісмара С. [2, с. 4]	науково-технічний або технологічний проект, реалізація якого пов'язана з великою часткою ризику.
Дудчик О.Ю. Гулейко Ю.О. [3, с. 45]	сфера підприємницької діяльності, пов'язана з реалізацією ризикових проектів, ризикових інвестицій головним чином у сфері науково-технічних новинок.
Диба М. І., Гернего Ю. О. [4, с. 15]	вкладення коштів у новий вид бізнесу чи певний проект інноваційної галузі, який є невідомими та ризиком.
А. О. Чередник [5, с. 3]	ризикований бізнес, що є важливою формою технологічних нововведень, яка використовується в умовах комерціалізації результатів наукових досліджень у наукомістких галузях.
Носова Є.А., Мохе Д.Б. [6, с. 45]	Вид бізнесу, який здійснюється в інноваційній галузі та має значні ризики при його здійсненні.

Джерело: [2-6]

Аналізуючи наукові підходи до трактування поняття венчурного бізнесу, варто звернути увагу на різноманітність трактувань та особливостей, що визначають суть цієї економічної діяльності. У наукових дослідженнях часто наголошується на тому, що венчурний бізнес є одночасно інноваційним і ризиковим підприємництвом, яке здійснюється переважно в науково-технічній сфері. Такий бізнес зосереджений на підтримці та розвитку нових, інноваційних ідей, що мають високий потенціал, але й супроводжуються значними ризиками через невизначеність результатів і потенційні труднощі на шляху до комерціалізації продукту чи послуги.

Основний акцент при аналізі венчурного бізнесу робиться на його специфіці: інвестування в нові, ще не перевірені підприємства, які не мають стабільної фінансової історії і є непередбачуваними в плані економічної успішності. Це, без сумніву, робить такий вид бізнесу ризикованим. Тим не

менш, для фінансування таких підприємств, на відміну від традиційних форм фінансування, залучаються приватні інвестиції, а не державні кошти, що є важливою ознакою підприємницької активності в венчурному бізнесі.

Сутність венчурного бізнесу, як це відображається в терміні «венчур», полягає в тому, що певний обсяг коштів інвестується в нове підприємство або стартап, яке, на момент інвестування, не має на ринку визнання або стабільної клієнтської бази. Такий підхід передбачає високу ймовірність як успіху, так і невдачі, але потенційна віддача від венчурних інвестицій може значно перевищувати витрати, якщо стартап стане успішним.

На відміну від стратегічного партнерства або банківського кредитування, венчурний бізнес орієнтований на фінансування через приватні інвестиції, де інвестори зазвичай стають не просто фінансовими підтримувачами, а й активно залучаються до управління та розвитку компанії. Вони надають не тільки кошти, але й стратегічні поради, контакти, допомогу у масштабуванні бізнесу та інші ресурси, що можуть допомогти стартапу досягти успіху.

Венчурний бізнес має певні суттєві відмінності від інших видів фінансування, зокрема від традиційних форм банківського кредитування та стратегічного партнерства, що відображаються в специфічних умовах інвестування, характері ризиків і методах підтримки розвитку. Це дозволяє венчурним компаніям мати гнучкість і можливість здійснювати експерименти на ринку, на відміну від більш традиційних, менш ризикованих моделей бізнесу. Більш детально ці відмінності, а також специфічні риси венчурного бізнесу, можна побачити на рис. 1.1.

Значна частка ризику у венчурному бізнесі пов'язані з тим, що які завжди наукові дослідження бувають успішними чи вироблений продукт затребуваний споживачами.

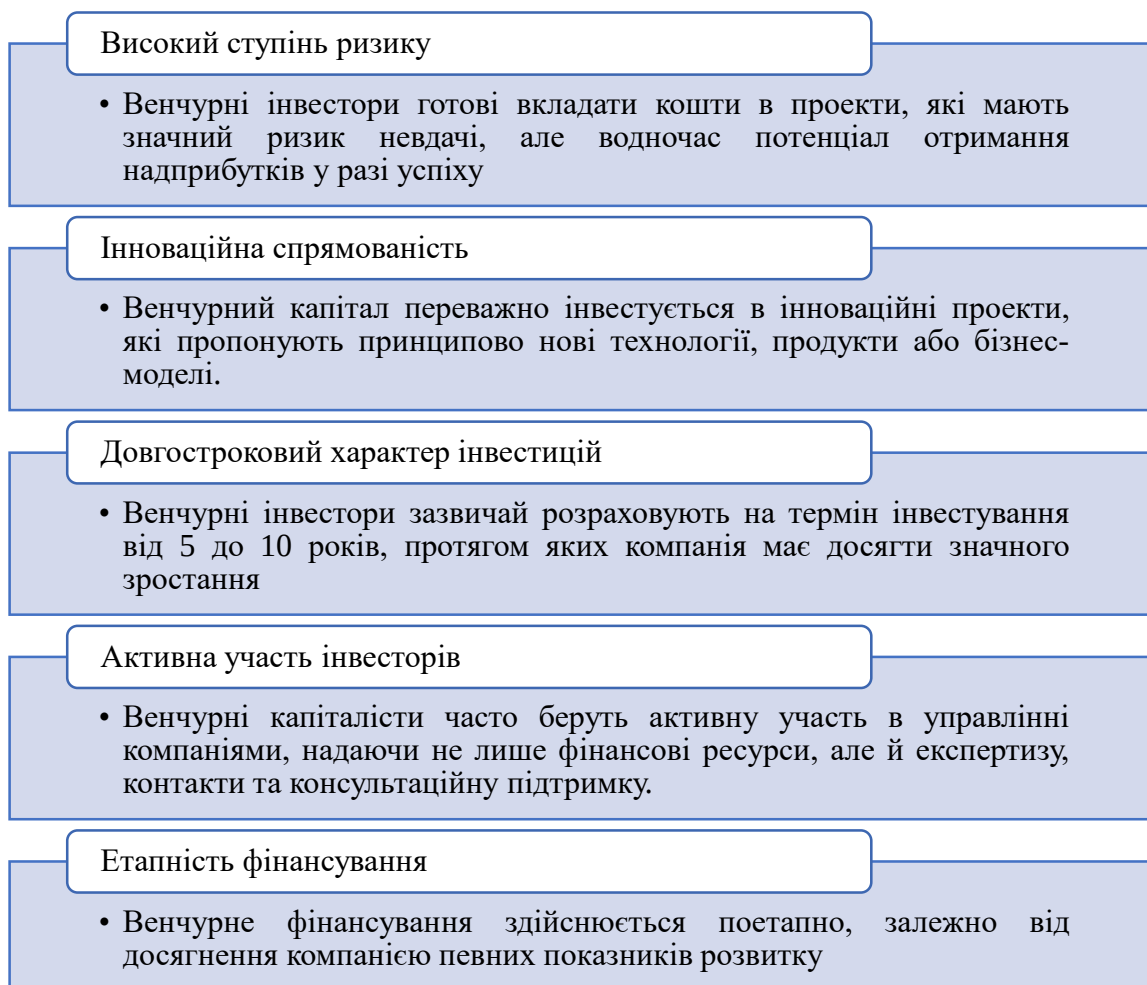

Рисунок 1.1 - Особливості венчурного бізнесу

Джерело: [6-7]

У ринковій економіці існують різноманітні організаційні форми підприємств, орієнтованих на вирішення науково-технічних проблем та досягнення конкретних завдань із чітко визначеним кінцевим результатом. Всі ці форми мають спільну мету - забезпечення ефективного використання інноваційних ідей для розвитку економіки. Однією з таких форм є венчурні фірми, які займаються створенням, апробацією та вдосконаленням «ризикованих технологій». Ці фірми є невеликими, але надзвичайно гнучкими та ефективними підприємствами, здатними швидко реагувати на зміни в ринковій ситуації та пристосовувати свої стратегії до нових вимог. Вони спрямовані на те, щоб довести до комерційної кондиції інноваційні ідеї,

винаходи, корисні моделі та інші нововведення, які пов'язані з певним ризиком [8].

Особливо важливим аспектом венчурних фірм є те, що вони працюють у галузях з високим рівнем науково-технічної складності, зокрема в наукомістких сферах економіки. Тут венчурні підприємства спеціалізуються на проведенні наукових досліджень та інженерних розробок, і основним завданням є комерційна апробація науково-технічних нововведень, які можуть змінити існуючі ринки або створити нові. Це робить венчурний бізнес особливо важливим для розвитку інноваційної економіки, де швидкість впровадження нових ідей може значно змінити конкурентні переваги підприємств.

Венчурні фірми є важливим джерелом нововведень, і їх діяльність включає кілька ключових елементів [9]:

- комерційну ідею, що відображає суть майбутньої реорганізації або нового продукту;
- суспільну потребу в нововведенні, будь то новий продукт, технологія, об'єкт або послуга, що заповнює певну нішу на ринку;
- підприємця, який готовий з урахуванням цього нововведення створити венчурну фірму та реалізувати проект;
- «ризиковий» капітал, необхідний для фінансування діяльності венчурної фірми та забезпечення її розвитку на ранніх етапах.

Венчурні фірми зазвичай створюються для вирішення конкретної проблеми чи завдання. Після досягнення поставленої мети, такі фірми можуть припинити свою діяльність, розформуватися або бути поглинутими більшою компанією, часто одним із засновників. В іншому випадку, якщо розроблений продукт виявляється конкурентоспроможним і має попит на ринку, фірма може самостійно вийти на ринок і, продаючи свою комерційну розробку, зміцнити своє фінансове становище. Згодом вона може створити власне виробництво та організувати комерційні операції на основі доопрацьованих нововведень.

Такі фірми часто організовують виробництво невеликих партій продукції, вигідно їх реалізують, виконують зобов'язання перед інвесторами, а через

продаж ліцензій залучають додаткові кошти для розгортання власного виробництва. Таким чином, венчурні фірми виконують важливу роль у комерціалізації нових технологій та наукових розробок, а також у розвитку підприємництва [10].

Особливу роль у розвитку венчурного бізнесу відіграє правильно вибудована бізнес-модель. Вона передбачає чітке планування та організацію створення, фінансування, розвитку, управління та контролю діяльності венчурної фірми. Така модель включає як внутрішні процеси, так і взаємодію з зовнішнім середовищем, і є основою для успішної реалізації венчурного проекту. Основні елементи такої моделі наведені на рис. 1.2.

Рисунок 1.2 - Ключові елементи моделі венчурного бізнесу

Джерело: [11]

Процес венчурного фінансування складається з кількох умовно розділених етапів, кожен з яких має свої специфічні характеристики та ризики, що значно впливають на успіх або невдачу інвестиційного проекту [12]. Розглянемо ці етапи детальніше.

Етап стартового інвестування, саме на ньому відбувається початкове фінансування розробки ідеї, яка ще не має чітко визначеного кінцевого результату. Це найризикованіший етап, оскільки багато ідей можуть не реалізуватися або не знайти підтримки на ринку. Як наслідок, фінансування на цьому етапі зазвичай обмежене, а термін інвестицій - короткостроковий. Зазвичай інвестори на цьому етапі вкладають гроші в ідею, прототип або концепцію, що дозволяє мінімізувати початкові витрати. Однак висока ймовірність невдачі є відправною точкою для виважених рішень щодо подальших інвестицій.

Етап промислового освоєння, адже після того, як ідея починає приносити позитивні результати на етапі тестування або розробки, наступним етапом є фінансування заходів, пов'язаних із промисловим освоєнням продукту або технології. Це включає виробництво, масштабування, вдосконалення продукту, а також підготовку до його виходу на ринок. Ризики зменшуються, але все ще існує високий рівень невизначеності, оскільки продукти на цьому етапі ще не довели свою здатність завоювати ринок і задовольнити споживчі потреби.

Етап комерційного використання, на якому після отримання позитивних результатів інновація виходить на ринок. Тут вже є два можливі варіанти розвитку подій: інновація може бути продана сторонній організації або використана самостійно, з метою максимізації вигоди від продажу чи ліцензування. Успіх цього етапу багато в чому залежить від того, як успішно підприємство змогло представити свій продукт або послугу на ринку та здобути довіру споживачів.

Практика показує, що венчурний капітал найбільше концентрується у швидко розвиваних або наукомістких галузях, таких як інформаційні технології, біотехнології, відновлювані джерела енергії. Це зумовлено тим, що саме ці галузі мають найбільший потенціал для інновацій та трансформацій. Як свідчить світовий досвід, дрібний ризиковий бізнес у науковій та виробничій діяльності країн з розвинутою економікою набуває все більшого значення. Цей тренд є результатом змін в організації науково-виробничих процесів, коли

великі компанії не завжди можуть оперативно та ефективно адаптуватися до нових технологій або розробок.

Венчурна діяльність і інноваційне підприємництво органічно доповнюють одне одного. Нові рішення, що виникають в процесі інновацій, відкривають великі перспективи для розвитку конкурентоспроможних товарів та послуг, що в свою чергу стимулює зростання ринку та розвиток економіки в цілому. Проте венчурний бізнес є складним і багатоаспектним процесом, що включає численні фактори, які взаємодіють між собою і можуть вплинути як на успіх, так і на невдачу проєкту. Це можуть бути технологічні інновації, зміни в ринкових умовах, юридичні та регуляторні питання, соціально-економічні умови, наявність та кваліфікація команди, стратегія розвитку, а також ефективність фінансування, що вимагає особливого підходу до аналізу та управління [14].

Таким чином, венчурний бізнес є складним економічним явищем, яке характеризується специфічними особливостями та механізмами функціонування. Він вимагає не тільки фінансових ресурсів, але й управлінських навичок, здатності адаптуватися до змінюваних умов ринку, а також стратегічного мислення. Розуміння сутності та особливостей венчурного бізнесу має важливе значення для подальшого аналізу його розвитку та визначення перспективних напрямів удосконалення в умовах національних економік, зокрема української, де венчурний капітал може стати основним двигуном інновацій і технологічних змін у майбутньому.

1.2. Сутність венчурного інвестування та його роль в інноваційному розвитку економіки

Венчурне інвестування в економіці є специфічною формою інвестиційної діяльності, що полягає у фінансуванні нових або швидко зростаючих компаній, які працюють у високоризикових сферах, таких як інноваційні технології, стартапи та дослідницькі проекти. Основною метою венчурного інвестування є не лише отримання фінансової вигоди, а й стимулювання розвитку інновацій, підвищення ефективності економічних процесів і підтримка технологічних змін.

Сутність венчурного інвестування полягає в тому, що інвестори вкладають кошти у компанії на ранніх стадіях їхнього розвитку, коли рівень ризику є високим, але й потенціал для значного прибутку також великий. Венчурні інвестиції зазвичай спрямовані на підтримку стартапів, що займаються розробкою нових технологій або бізнес-моделей, які можуть значно змінити ринок або навіть створити нові індустрії.

В табл. 1.2. наведено сутність поняття венчурного інвестування.

Таблиця 1.2 - Підходи до поняття «венчурне інвестування» у науковій літературі

Автор	Трактування
Поліщук О. Т. [15]	Вкладення венчурного капіталу в перспективний вид бізнесу, пов'язаний в більшості з інноваційною діяльністю.
Гудіма Т.С. [16]	Сукупність дій суб'єктів господарських відносин, які виникають із приводу розміщення інвестиційних коштів в активи інноваційних підприємств, що знаходяться на початковій стадії розвитку, а також професійного управління цими активами, спрямованого на збільшення їх вартості та подальшу реалізацію в середньостроковій перспективі з метою отримання прибутку або досягнення іншого соціального ефекту, і характеризуються підвищеним ступенем ризику несення збитків.
Дроздовський Р.П., Фединець М. М. [17]	Особливий різновид фінансування бізнесу, який передбачає інвестиції в нову компанію на початкових етапах її існування, і як правило, венчурними називають ризиковані інвестиції.

Джерело: [15-17]

Отож, серед спільних рис усіх визначень слід зазначити, що венчурне інвестування завжди пов'язується із високим рівнем ризику та інноваційною діяльністю. Усі автори підкреслюють, що інвестиції спрямовуються переважно в нові, перспективні підприємства, що перебувають на ранніх стадіях свого розвитку, коли комерційний успіх ще не гарантований, а ризик втрати капіталу є суттєвим. Також у всіх підходах наголошується на цільовому характері інвестування - з метою подальшого зростання вартості активів та отримання прибутку.

Водночас між авторами є й певні відмінності в акцентах визначень. Так, Поліщук О.Т. робить наголос на загальному характері інвестицій у перспективний бізнес, вказуючи на його переважну інноваційність, але не деталізує механізми управління інвестиціями чи стадії розвитку підприємств. Гудіма Т.С. подає трактування більш розгорнуто, зосереджуючись не лише на факті інвестування, а й на професійному управлінні активами, що має на меті їх подальше зростання та реалізацію, при цьому відзначаючи середньострокову перспективу й можливість досягнення соціального ефекту поряд із прибутком. Натомість Дроздовський Р.П. і Фединець М.М. акцентують увагу на ранніх етапах існування компаній та підкреслюють ризиковий характер таких інвестицій, без детального аналізу процесу управління чи стратегічних цілей.

Таким чином, незважаючи на загальну спільність у розумінні венчурного інвестування як ризикованого вкладення в інноваційний бізнес на ранніх етапах розвитку, окремі автори розставляють різні акценти: одні більше фокусуються на об'єкті інвестування, інші - на процесі управління активами та кінцевих результатах інвестування.

Наступним визначимо основні види венчурних інвестицій (табл. 1.3.).

Таблиця 1.3 – Характеристика видів венчурних інвестицій

Вид венчурних інвестицій	Характеристика	Основні особливості
Стартові інвестиції	Фінансування на етапі ідеї або початкових досліджень, коли продукт ще не створено	Використовується для розробки концепції, створення прототипу, попередніх досліджень ринку

Продовження табл. 1.3		
Раннє фінансування	Капітал для компаній, що переходять від стадії розробки до виведення продукту на ринок	Підтримка в організації виробництва, розширенні команди, запуску продажів
Розширювальне фінансування	Інвестиції в компанії, які вже мають продукт і певні доходи, але потребують коштів для масштабування	Фінансування розширення на нові ринки, збільшення виробничих потужностей, маркетингу
Пре-IPO інвестиції	Капітал для зрілих компаній, що готуються до первинного розміщення акцій (IPO)	Спрямовані на фінальну підготовку бізнесу до виходу на фондову біржу
Інвестиції в викуп	Викуп контрольного пакету акцій існуючої компанії, часто за участю її менеджменту	Передбачає значний контроль над бізнесом, спрямоване на підвищення ефективності діяльності
Інвестиції в відновлення	Фінансування компаній у кризовому стані, які потребують санації або реструктуризації	Високий рівень ризику через фінансові труднощі об'єкта інвестування
Соціальні венчурні інвестиції	Інвестиції у проекти, що мають на меті не лише прибуток, але й вирішення соціальних чи екологічних проблем	Поєднання економічних та соціальних цілей

Джерело: [18-19]

Види венчурних інвестицій мають свої специфічні характеристики, що відрізняються залежно від стадії розвитку підприємства, рівня ризику та цілей інвестування. Стартові інвестиції є найбільш ризикованими, оскільки вкладаються в бізнес на етапі лише ідеї або первинних досліджень. Тут відсутні гарантії щодо успіху продукту або послуги, проте саме цей етап є критичним для створення інноваційних рішень, що здатні змінити ринок.

Раннє фінансування має на меті допомогти компаніям, що вже розробили прототип продукту, перейти до комерціалізації. Цей вид інвестицій також несе високі ризики, проте можливість оцінити мінімальні результати розробок знижує невизначеність порівняно з початковим етапом. Успішне раннє фінансування дозволяє стартапам вийти на ринок та закріпитися на ньому.

Розширювальне фінансування орієнтується на підприємства, які вже досягли певного рівня комерційного успіху і прагнуть масштабувати свій

бізнес. Ризики тут менші, оскільки бізнес-модель компанії доведена на практиці. Інвестори вкладають кошти для прискорення розвитку, розширення присутності на ринку або збільшення виробничих потужностей.

Пре-IPO інвестиції мають порівняно невисокий рівень ризику, оскільки на цьому етапі компанії є вже добре структурованими і підготовленими до виходу на фондову біржу. Мета таких інвестицій - максимізація вартості компанії перед її публічною пропозицією акцій та отримання прибутку під час первинного розміщення [20].

Інвестиції у викуп передбачають придбання контрольного пакету акцій компанії, часто за участю її керівників. Від таких інвестицій очікується покращення ефективності бізнесу шляхом реструктуризації управління або операційної діяльності. Водночас ризик залишається середнім або високим, оскільки зміна управління може як підсилити компанію, так і призвести до проблем.

Інвестиції у відновлення здійснюються в компанії, що перебувають у кризовому стані. Ці інвестиції супроводжуються найвищими ризиками, оскільки успіх залежить від здатності оперативно вирішити фінансові, виробничі або ринкові проблеми підприємства. Проте при успішній реалізації такі інвестиції приносять суттєві прибутки через значне зростання вартості компанії.

Соціальні венчурні інвестиції відрізняються тим, що орієнтовані не тільки на отримання прибутку, а й на досягнення позитивного соціального або екологічного ефекту. Такі інвестиції поєднують економічну вигоду з цінностями сталого розвитку, але супроводжуються підвищеним ризиком через складність оцінювання фінансових результатів соціальних проєктів.

Таким чином, види венчурних інвестицій охоплюють весь життєвий цикл підприємства - від зародження ідеї до виходу на біржу або реструктуризації компанії. Рівень ризику поступово зменшується із просуванням підприємства

до зрілих етапів розвитку, проте можливості для отримання надприбутків, як правило, вищі на ранніх стадіях. Кожен вид венчурного інвестування потребує спеціального підходу до оцінки ризиків, планування та управління інвестиційними ресурсами, що зумовлює необхідність глибокого аналізу проектів на всіх етапах розвитку бізнесу [21].

На рис. 1.3 наведено порівняльний аналіз стадій залучення інвестицій стартапами єдинорогами та звичайними стартапами та більш детально розписаний по тексту внизу.

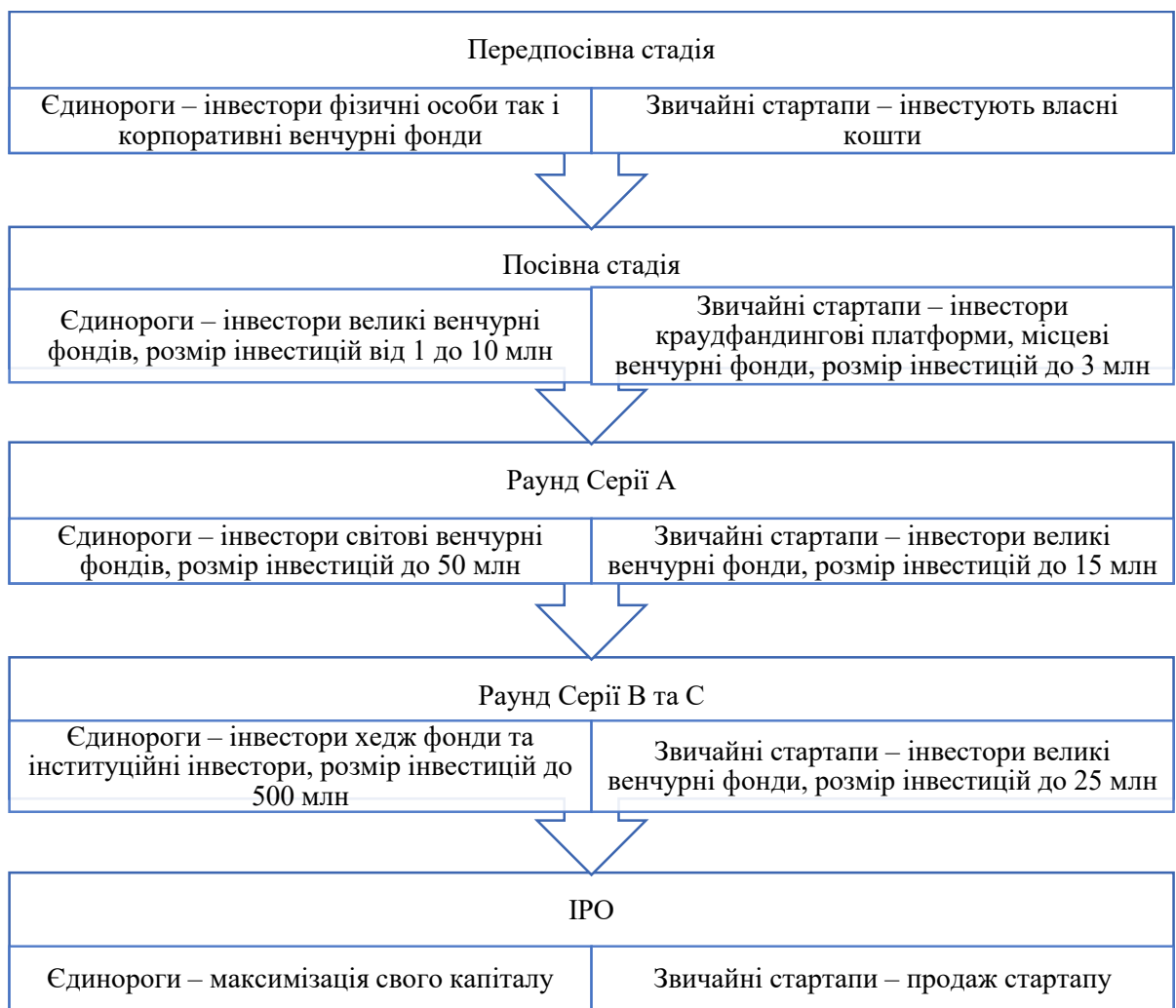

Рисунок 1.3 – Порівняльний аналіз інвестиційних стадій стартапів єдинорогів та звичайний стартапів

Джерело: зроблено автором

Отож, передпосівна стадія передбачає залучення інвестиційна з моменту створення компанії [22], так як більшості стартапів єдинорогів створюються відомими підприємцями чи навіть компаніями, які вже добре відомі у світі бізнесу, що власне полегшує отримання інвестицій. Інвесторами на початковій стадії можуть виступати як окремі підприємці фізичні особи так і корпоративні венчурні фонди, адже довіра до стартапу єдинорога є високою в міру популярності його засновників та еволюційності ідеї, яку власне передбачає даний вид стартапу. Щодо залучення фінансування на цій стадії у звичайних стартапів, то в більшості випадків інвестиції поступають як від самих творців так і від їхнього ближнього кола. Адже зазвичай стартап створюється нікому не відомою людиною, яка ще не зарекомендувала себе в сфері бізнесу та власне немає прототипу чи ідеї, яка б могла зацікавити бізнес-ангелів. Отож відмінність залучення інвестицій на передпосівній стадії в стартапів-єдинорогів та звичайних стартапів полягає в обсягу початкових інвестицій, які вкладаються в розвиток бізнесу та відмінністю в їхній можливості залучати дані інвестиції.

На посівній стадії стартапи-єдинороги залучають багатомільйонні інвестицій в свій розвиток від великих венчурних фондів, розмір яких коливається від 1 до 10 млн. дол. дані інвестиції використовуються єдинорогами для створення своєї ринкової вартості та формування команди, яка розвиватиме ідею стартапу. Щодо звичайних стартапів то розміри фінансування на цій стадії не перевищують 3 млн. дол. та залучаються від невеликих місцевих венчурних фондів або ж краудфандингових платформ. Такі інвестиції стартапи направляють в удосконалення свого продукту та створення прототипу. Звідси випливає, що відмінністю залучення інвестицій на передпосівній стадії є по-перше їхній розмір, а по друге мета з якою залучаються кошти [23].

Наступним пропонується розглянути залучення інвестицій на раунді Серії А, яка вже передбачає масштабніше інвестування у розвиток як стартапів єдинорогів так і звичайних стартапів [24]. На цьому раунді єдинороги залучають інвестиції від світових венчурних фондів, а їх розмір може

перевищувати і 50 млн. дол., в залежності від масштабування стартапу та його ідеї. Отриманні кошти єдинороги використовують для свого зрання та виходу на різні ринки, що супроводжується збільшення чисельності працівників та клієнтів єдинорога. На рахунок звичайних стартапів то розмір інвестицій на цьому раунді знаходиться в межах 15 млн. дол., які надходить від венчурних фондів. Дані ресурси стартапи використовують для масштабування своєї діяльності проте в контексті регіону чи країни. Саме в орієнтації на масштаб бізнесу та його привабливість і відрізняється розмір отриманих інвестицій стартапів-єдинорогів та звичайних стартапів.

Щодо раунду Серії В та С, то діяльність єдинорогів направлена на отриманні значного обсягу інвестування в межах від 10 до 500 млн. дол. від хедж фондів та інституційних інвесторів. Дані кошти використовують для збільшення свого світового масштабу та сфери впливу на ринок. Мета єдинорогів на цьому раунді полягає його подовженні через отримання значного фінансування та нарощування ресурсів, які автоматично збільшуватимуть їхню ринкову вартість перед виходом на IPO [25]. На відміну від єдинорогів звичайні стартапи залучають кошти з метою локалізації своєї діяльності та максимізації доходів. Відмінність між ними полягає в тому, що єдинороги, попри те, що вони несуть значні операційні збитки все рівно залучають кошти у своє розширення, в той час як звичайні стартапи фокусуються на локальній діяльності та виході із зони неприбутковості. В єдинорогів ціль полягає в збільшенні своєї ринкової вартості та розширенні діяльності, а стартапів в збільшенні дохідності свого бізнесу.

Цікавою для аналізу є пізня стадія, коли компанії готуються до IPO чи продажу, що власне і відрізняє єдинорогів від стартапів, адже єдинороги ставлять за мето максимізувати свою вартість та отримати вигоди від IPO, в той час як звичайні стартапи хочуть продати свій бізнес корпораціями не виходячи на IPO [26]. Саме ця стадія є найбільш важливою для єдинорогів, які намагаються отримати більше фінансування та наростити свій капітал перед фінальною оцінкою їхньої вартості. Цікавим є той момент, що єдинороги не

готові до IPO, так як це передбачає перевірку їхнього реального фінансово стану, який в більшості випадків є збитковим, і тому максимально відтягають публічний вихід. Звичайні стартапи мають за мету отримати вигоду від продажу свого бізнесу та не мають за мету вийти на IPO, в чому і відрізняється обсяг залучених інвестицій на цій стадії.

Фінальною стадією є IPO, до якої доходить незначна частина єдинорогів та зовсім мало стартапів, адже дана стадія передбачає повне відкриття свого фінансового становища і оцінку реальної вартості компанії, яка може бути не вигідною єдинорогам через їхні високі операційні витрати та в більшості випадків відтермінується. Звичайні стартапи зазвичай не йдуть на IPO та продають свій бізнес ще на попередньому раунді.

Дослідивши особливості інвестиційних раундів єдинорогів та звичайних стартапів, слід відмітити, що найперше різниця між ними проявляється в обсязі фінансування ще з початкових раундів та закінчується бачення свого бізнесу. Власне різнею є сама ідея бізнесу та його унікальність, адже саме єдинороги є такими компаніями, що відбивається і на обсязі інвестування. Особливість єдинорогів та їхня ідейність і є тим критерієм, який впливає на залучення значних інвестицій на різних раундах, що і відрізняє їх від звичайних стартапів, яких є сотні тисяч, на відміну від єдинорогів, який так тяжко знайти.

В підсумку цього підрозділу пропонується навести роль венчурного інвестування (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Характеристика ролі венчурного інвестування в інноваційному розвитку економіки

Аспект	Характеристика ролі
Фінансування інновацій	Забезпечення фінансових ресурсів для розробки, тестування та комерціалізації нових ідей, технологій, продуктів та послуг.
Підтримка стартапів і молодих компаній	Надання капіталу підприємствам на початкових стадіях, що сприяє створенню нового бізнесу та нових ринків.
Формування конкурентного середовища	Стимулювання появи нових гравців на ринку, підвищення рівня конкуренції та сприяння динамічному оновленню економіки.

Прискорення технологічних змін	Сприяння швидкому розвитку та впровадженню нових технологій через підтримку високоризикових інноваційних проєктів.
Залучення висококваліфікованих кадрів	Створення попиту на фахівців у сфері науки, технологій, інженерії та управління інноваціями.
Підвищення продуктивності економіки	Внесок у зростання ефективності виробничих процесів і розвиток нових секторів економіки.
Зміцнення національної економіки	Формування нових напрямів експорту, залучення інвестицій, створення робочих місць та зміцнення економічної безпеки держави.
Зменшення залежності від традиційних галузей	Диверсифікація економіки за рахунок розвитку нових секторів, менш вразливих до циклічних коливань.
Формування культури підприємництва та інновацій	Створення екосистеми підтримки інновацій, мотивація до ризикованого, але перспективного бізнесу серед молоді та підприємців.

Джерело: [27-28]

Венчурне інвестування відіграє важливу роль в інноваційному розвитку економіки, оскільки виконує низку ключових функцій, що сприяють активізації науково-технічного прогресу та економічного зростання. Однією з головних характеристик є фінансування інновацій, що дозволяє спрямовувати кошти на розробку, тестування та впровадження нових технологій і продуктів, які зазвичай мають високий рівень ризику і не можуть бути профінансовані традиційними джерелами. Через підтримку стартапів і молодих компаній венчурний капітал сприяє створенню нових бізнес-структур, які, у свою чергу, відкривають нові ринки та формують передумови для економічних змін.

Важливою особливістю венчурного інвестування є його здатність стимулювати конкурентне середовище, оскільки поява нових гравців на ринку підвищує загальний рівень конкуренції і спонукає компанії до активнішого впровадження інновацій. Це, своєю чергою, пришвидшує технологічні зміни, оскільки венчурні інвестори вкладають кошти саме у високоризикові, але перспективні технологічні рішення, які можуть суттєво вплинути на структуру ринків. Додатково венчурне інвестування сприяє залученню висококваліфікованих кадрів у сфері науки, техніки та управління інноваціями,

що є критичним для підвищення технологічного потенціалу країни. Також за рахунок впровадження інновацій підвищується загальна продуктивність економіки, модернізуються виробничі процеси та створюються нові галузі.

Інша вагома роль венчурного інвестування полягає у зміцненні національної економіки: підтримка інновацій дозволяє створювати нові напрями експорту, залучати зовнішні інвестиції, підвищувати рівень зайнятості та забезпечувати економічну безпеку. Важливим наслідком є також зменшення залежності від традиційних галузей, що дозволяє диверсифікувати економічну структуру і зробити її менш вразливою до глобальних викликів [29].

Крім того, завдяки венчурному інвестуванню формується культура підприємництва та інновацій, що проявляється у створенні екосистеми підтримки стартапів, підвищенні інтересу до ризикованого бізнесу і розвитку підприємницької активності серед молоді. У сукупності всі ці фактори свідчать про стратегічну важливість венчурного інвестування для динамічного розвитку інноваційної економіки.

1.3. Характеристика правових норм венчурного інвестування

Правові норми венчурного інвестування є ключовими елементами, що регулюють взаємовідносини між інвесторами, стартапами та іншими учасниками венчурного процесу. Вони встановлюють правові рамки, в межах яких здійснюються фінансові угоди, забезпечуючи захист прав і інтересів всіх учасників та сприяючи стабільності та розвитку венчурного ринку.

В табл. 1.5. наведено характеристику правових норм венчурного інвестування.

Таблиця 1.5 – Характеристика правових норм венчурного інвестування

Аспект	Характеристика
Законодавче регулювання	Венчурне інвестування регулюється спеціальними законами про інвестиційну діяльність, інноваційну діяльність, корпоративне управління та підприємництво.
Інвестиційні угоди	Основою взаємодії є договори, що визначають умови інвестування, розподіл прибутків, відповідальність сторін і механізми виходу з проєкту.
Захист прав інвесторів	Включає встановлення прав на частку в компанії, право голосу, право на інформацію та захист від недобросовісних дій з боку компанії або інших інвесторів.
Регулювання ризиків	Законодавство передбачає механізми захисту інвесторів від ризиків, зокрема через страхування, фонди гарантування або особливі умови контрактів.
Оподаткування	Спеціальні податкові режими можуть стимулювати венчурні інвестиції шляхом надання податкових пільг або звільнення від податків на доходи від інвестицій.
Вихід з інвестиційного проєкту	Правові норми регулюють процедури продажу частки: IPO, продаж іншому інвестору, викуп компанією або ліквідація бізнесу.
Права інтелектуальної власності	Передбачають захист створених у процесі діяльності патентів, авторських прав, торгових марок, що є важливими активами венчурних підприємств.
Фінансовий контроль та звітність	Встановлюють обов'язок компанії регулярно надавати звітність інвесторам, прозорість фінансової діяльності та дотримання норм бухгалтерського обліку.
Міжнародне регулювання	При залученні іноземного капіталу враховуються міжнародні угоди про захист інвестицій та правила транснаціонального переміщення капіталу.

Джерело: [30-31]

Правові норми венчурного інвестування відіграють критичну роль у забезпеченні ефективності функціонування цього сегмента економіки. Законодавче регулювання охоплює широкую низку нормативних актів, які

стосуються інвестиційної діяльності, інновацій, підприємництва та корпоративного управління. Вони створюють основні рамки для забезпечення правової визначеності та мінімізації ризиків як для інвесторів, так і для компаній-отримувачів капіталу.

Важливим елементом є інвестиційні угоди, які регулюють основні аспекти співпраці сторін. У цих документах фіксуються умови вкладення коштів, порядок розподілу прибутку, права і обов'язки сторін, а також механізми виходу інвестора з проєкту. Вони відіграють роль гарантії для інвесторів, встановлюючи правові засади захисту їхніх вкладень.

Особлива увага в правовому полі приділяється захисту прав інвесторів. Це включає право на участь в управлінні компанією, доступ до фінансової інформації, а також заходи протидії можливим шахрайським або недобросовісним діям з боку інших учасників інвестиційного процесу. Таким чином, законодавство прагне забезпечити прозорість і чесність у відносинах між сторонами [32].

Регулювання ризиків також є важливим аспектом, оскільки венчурне інвестування завжди пов'язане з високим ступенем невизначеності. Деякі юрисдикції передбачають можливість використання страхування інвестицій або створення спеціальних фондів для гарантування повернення частини вкладень у разі невдачі проєкту.

Оподаткування відіграє стимулюючу або стримуючу роль у розвитку венчурного інвестування. В країнах із розвиненим ринком венчурного капіталу застосовуються податкові пільги для інвесторів, що зменшує фінансове навантаження і підвищує привабливість вкладень в інноваційні компанії. Правове регулювання також визначає порядок виходу інвестора з проєкту, що є критичним для реалізації стратегії повернення капіталу. Передбачені варіанти, такі як первинне публічне розміщення акцій, продаж частки іншому інвестору або поглинання стартапу великою корпорацією, мають бути чітко врегульовані для уникнення спорів.

Окремо варто звернути увагу на права інтелектуальної власності, оскільки інноваційні розробки, що фінансуються венчурним капіталом, часто є основною цінністю компанії. Забезпечення правового захисту патентів, авторських прав і торгових марок є важливим чинником збереження конкурентних переваг стартапу [33].

Фінансовий контроль і звітність встановлюють вимоги до прозорості діяльності підприємств, що отримують венчурне фінансування. Регулярна звітність перед інвесторами підвищує довіру до стартапу, дозволяє своєчасно виявляти проблеми та мінімізувати ризики.

У разі участі іноземних інвесторів у венчурному фінансуванні враховується міжнародне регулювання, зокрема угоди про взаємний захист інвестицій, що забезпечує додаткові гарантії та відкриває можливості для розширення фінансування за межі національних кордонів [34].

Таким чином, правові норми венчурного інвестування створюють необхідне середовище для розвитку інноваційної економіки, підтримуючи баланс між ризиком і потенційною вигодою для всіх учасників процесу. Від якості правового регулювання залежить динаміка залучення інвестицій у стартапи, розвиток новітніх технологій та загальна конкурентоспроможність економіки.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

2.1. Аналіз динаміки світових венчурних інвестицій

Світовий досвід становлення та розвитку венчурного бізнесу відображає низку важливих закономірностей і трендів, що сформувалися за останні десятиліття. Вивчення цих закономірностей є надзвичайно важливим для формування обґрунтованих висновків щодо перспектив розвитку венчурного підприємництва в Україні. Успішні міжнародні практики свідчать про те, що венчурний капітал став рушієм інноваційних процесів, сприяючи появі нових технологій, продуктів і бізнес-моделей.

Особливість венчурного фінансування полягає в тому, що воно орієнтоване на підтримку стартапів і компаній на ранніх стадіях розвитку, які ще не мають перевіреної бізнес-моделі чи стабільного прибутку. Традиційні джерела фінансування, як правило, надають перевагу більш зрілим компаніям із прогнозованими фінансовими результатами, тоді як венчурний капітал бере на себе високі ризики задля можливості отримати надприбуток у разі успіху проєкту. Це дозволяє стартапам активно експериментувати, швидко адаптуватися до ринкових змін і масштабувати свої рішення в глобальному масштабі.

Крім того, венчурні інвестори часто надають не лише фінансову підтримку, а й експертну допомогу у сфері управління, маркетингу, технологічного розвитку, що значно підвищує шанси стартапів на успіх. Зростання глобальної конкуренції у сфері технологій призвело до того, що венчурне фінансування стало одним із ключових індикаторів інноваційного потенціалу країн.

Зокрема, у Глобальному індексі інновацій рівень венчурного фінансування є важливою складовою оцінки розвитку інноваційної екосистеми держав. Саме через показники венчурних інвестицій оцінюється здатність

країни стимулювати інноваційні стартапи, комерціалізувати нові ідеї та технології. Тому, для кращого розуміння міжнародних тенденцій, доцільно проаналізувати рейтинг країн за індексом інновацій (рис. 2.1), що дасть змогу побачити, які саме держави досягли найбільших успіхів у розвитку венчурної індустрії та можуть слугувати орієнтиром для України.

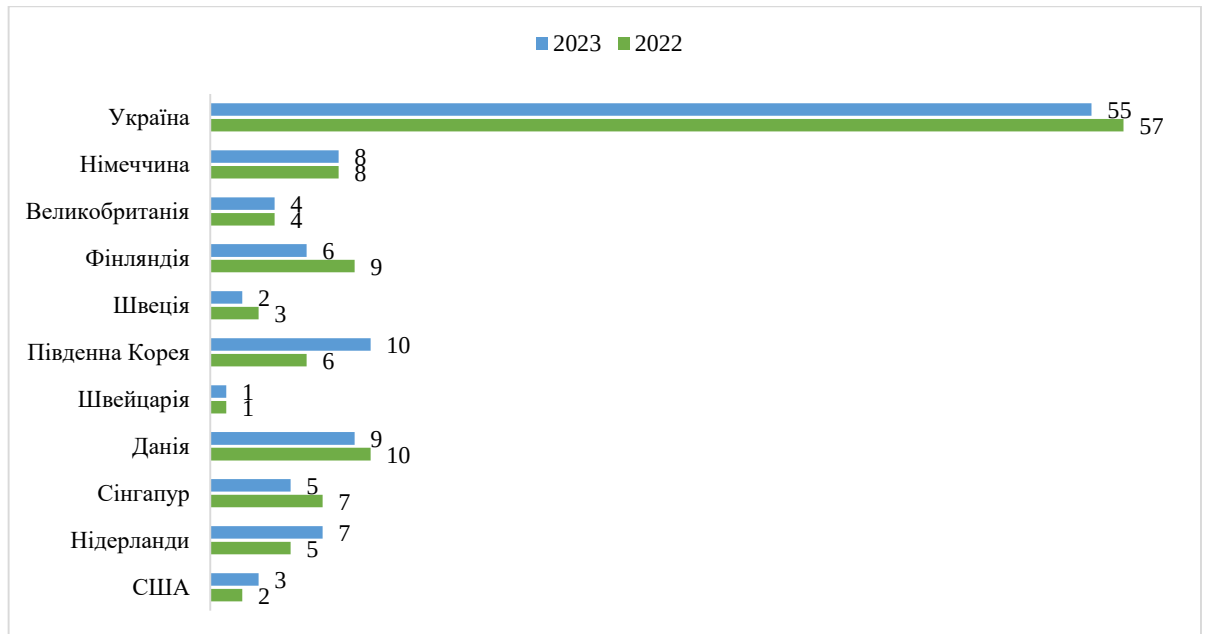

Рисунок 2.1 - Рейтинг країн світу за Індексом Інновацій за 2022-2023 рр.

Джерело: [35-36]

За останні два роки Швейцарія впевнено утримує статус одного з провідних світових інноваційних центрів. Її стабільні позиції в міжнародних рейтингах підтверджують високий рівень розвитку науки, технологій та ефективної інноваційної політики. Що стосується України, то її позиція в рейтингу інновацій ще залишається на порівняно низькому рівні. Проте позитивною тенденцією є те, що у 2023 році Україна змогла покращити свої результати порівняно з 2022 роком, що свідчить про активізацію інноваційної діяльності та нарощення потенціалу вітчизняного інноваційного сектора. Таке покращення можна розглядати як сигнал про поступове зміцнення інноваційної екосистеми, навіть попри складні економічні та соціальні умови.

У глобальному масштабі важливу роль у розвитку інноваційного бізнесу відіграють венчурні інвестиції. Саме вони забезпечують фінансову підтримку

новим технологічним ідеям та стартапам на ранніх етапах їх розвитку, стимулюючи комерціалізацію інноваційних продуктів і рішень. Оцінити масштаби венчурної активності можна за допомогою даних про вартість світових угод венчурного інвестування, які наведені в таблиці 2.1. Ці дані дають змогу зрозуміти загальні тенденції на ринку венчурного капіталу, визначити найбільш активні регіони та галузі, а також оцінити перспективи залучення інвестицій у майбутньому. Важливо також враховувати, що динаміка венчурних інвестицій безпосередньо пов'язана із загальним станом економіки, технологічними трендами та глобальними викликами, такими як цифровізація, зелена енергетика та розвиток біотехнологій.

Таблиця 2.1

Динаміка вартості венчурних інвестиційних угод за період 2017-2023 рр.,
млрд дол. США

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг венчурних інвестиційних угод	160,24	238,12	234,34	262,6	600,76	308,06	226,75
Абсолютний приріст (ланцюговий)	-	77,88	-3,78	28,26	3,38р.	-292,7	-81,31
Темп зростання, %ланцюговий	-	148,60	98,41	112,06	2,28 р.	51,28	73,61
Темп приросту, % ланцюговий	-	48,60	-1,59	12,06	128,77	-48,72	-26,39

Джерело: [37-38]

Аналізуючи динаміку венчурних інвестицій за останні роки, варто зазначити, що протягом п'яти кварталів спостерігалось різке зростання загальної вартості угод, обсяги інвестицій зросли утричі - з 50 млрд доларів США у другому кварталі 2020 року до 170 млрд доларів США у третьому кварталі 2021 року. Таке вражаюче підвищення обумовлювалося сприятливими умовами на ринку, зокрема бурхливим розвитком цифрових технологій на тлі

пандемії COVID-19 та масштабними програмами економічної підтримки, які значно стимулювали інвестиційну активність.

Проте вже у наступний період стало очевидним, що ринок не здатен зберігати настільки високі темпи. Починаючи з 2022 року і особливо в 2023 році, спостерігалось різке падіння обсягів венчурних угод: до 2023 року їхня вартість повернулася до рівня близько 50 млрд доларів США. Більше того, протягом останнього року - з третього кварталу 2023 року по другий квартал 2024 року - зберігалася стійка негативна динаміка із середнім квартальним падінням на 30% у порівнянні з аналогічними періодами попереднього року.

Слід зазначити, що виняткове зростання в 2020–2021 роках значною мірою було аномальним і стимулювалося не тільки технологічним прогресом, а й надзвичайними заходами підтримки економік.

Отже, сучасний стан венчурного ринку відображає перехід від періоду надмірного оптимізму до більш прагматичної оцінки ризиків і можливостей. Для глибшого розуміння сучасних тенденцій венчурного інвестування важливо також проаналізувати галузеву структуру інвестицій у 2023 році, що буде представлено на наступному етапі аналізу (рис. 2.2).

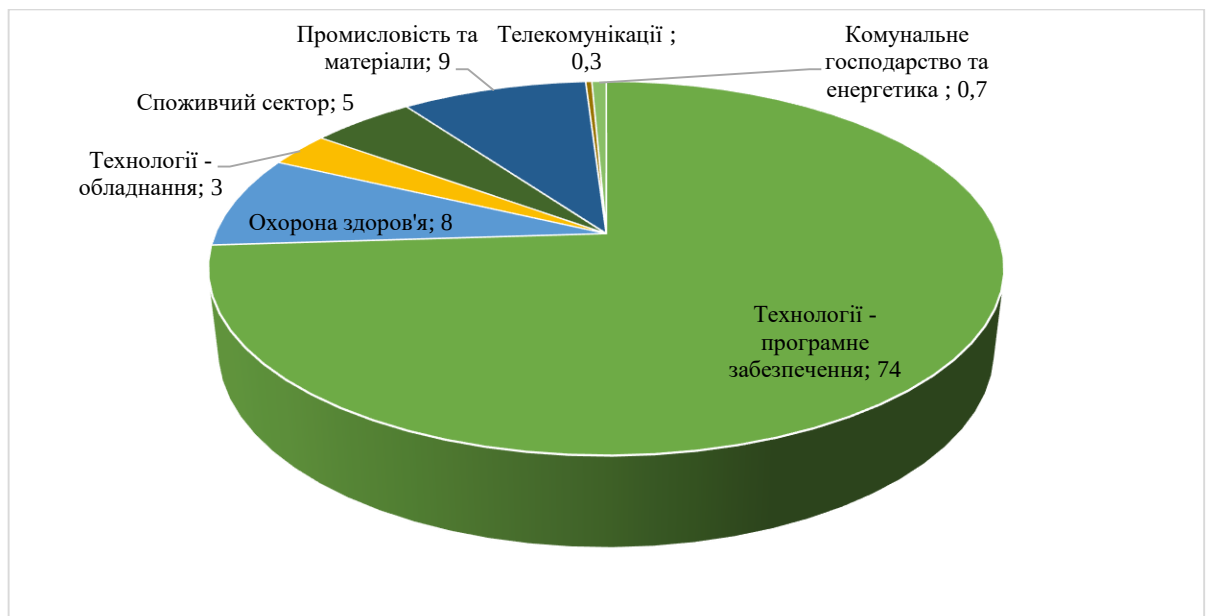

Рисунок 2.2 - Галузева структура венчурних інвестиційних за період 2023 р., %

Джерело: [37-38]

Отже, при аналізі галузевої структури венчурних інвестицій можна зазначити, що найбільшу частку - 74% займають інвестиції у технології та програмне забезпечення. Ці галузі, завдяки високому потенціалу розвитку, постійно приваблюють венчурних інвесторів, адже вони є ключовими драйверами інновацій. Інші важливі галузі включають охорону здоров'я, яка займає 8%, а також промисловість та матеріали з часткою 9%. Останні галузі також продовжують розвиватися, залучаючи інвестиції завдяки інноваційним підходам у виробництві, використанню нових матеріалів та розвитку медичних технологій, що особливо актуально в умовах глобальних викликів здоров'я та змін в промисловості.

У зв'язку з цим важливо також звернути увагу на зміну географічної структури венчурних інвестицій за останні роки. Аналіз того, як змінилася частка регіонів з 2017 по 2023 роки, дозволить глибше зрозуміти зміни в глобальних економічних центрах і впливові різних регіонів на світовий венчурний ринок. Рейтинг і географічне розташування цих інвестицій є важливим фактором для оцінки потенційних можливостей та визначення стратегій для залучення венчурного капіталу в різних частинах світу (рис. 2.3).

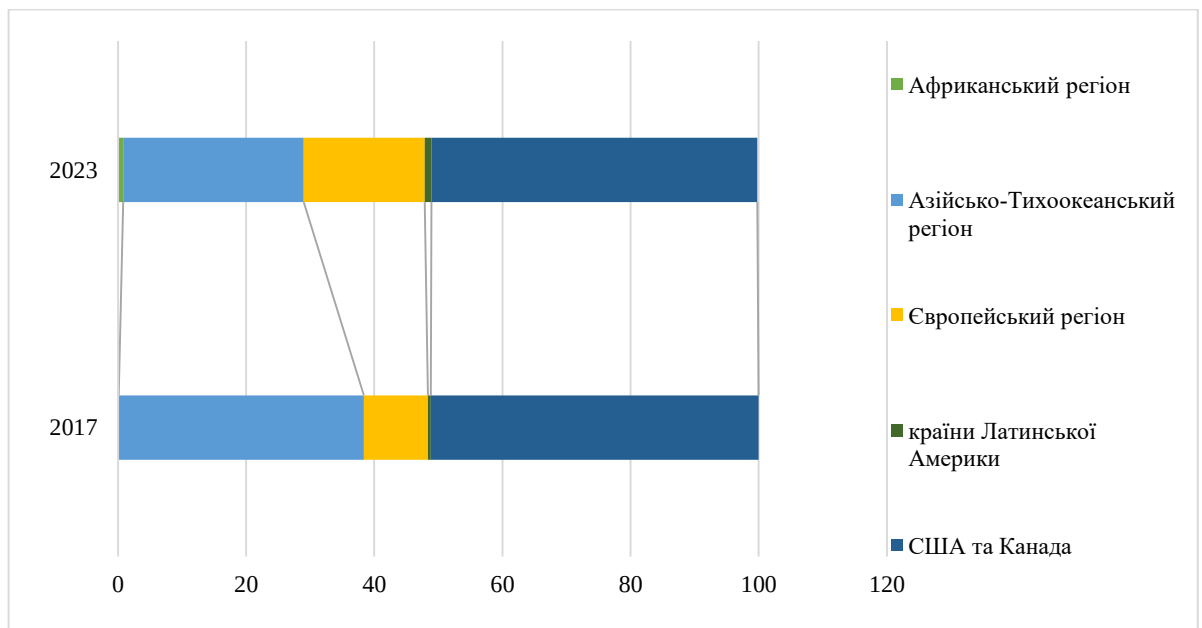

Рисунок 2.3 - Динаміка географічної структури венчурних інвестиційних за 2017 та 2023 рр., %

Джерело: [37-38]

У 2023 році Африка та Латинська Америка отримали лише 0,8% та 1% від загальної вартості глобальних венчурних угод, що порівняно з 2017 роком (де ці регіони отримали 0,1% та 0,4% відповідно) демонструє поступове зростання їх частки. Це вказує на те, що венчурні інвестиції починають поступово проникати в ці регіони, хоча їхня частка ще залишається незначною порівняно з іншими частинами світу. Водночас США та Канада зберігають стабільну позицію, утримуючи половину загальної вартості угод як у 2017 році, так і в 2023 році, з перспективами подальшого зростання їх частки в 2024 році. Це свідчить про стабільність та привабливість Північної Америки для венчурних інвесторів, особливо на тлі глобальних економічних і політичних змін.

Щодо географічних зсувів, варто зазначити значний перерозподіл між Європою та Азійсько-Тихоокеанським регіоном. Азійсько-Тихоокеанський регіон втратив 10 відсоткових пунктів, зменшившись з 38% до 28% частки від загальної вартості угод, у той час як Європа збільшила свою частку на 10 відсоткових пунктів, піднявшись з 10% до 19%. Це може бути результатом зміни інвестиційних пріоритетів, економічних трансформацій, а також збільшення політичної та економічної стабільності в Європі.

Нарешті, важливим напрямком венчурних інвестицій у період з 2022 по 2024 рік стали технології штучного інтелекту (ШІ). Інтерес до цих технологій зростає з кожним роком, оскільки великі транснаціональні корпорації, такі як Apple, Facebook, Amazon, Google, Microsoft та інші, активно інвестують у розробку та впровадження ШІ для покращення своєї діяльності. Це явище підтверджує глобальний тренд щодо інновацій у галузі ШІ, і відображається в зростаючих обсягах інвестицій у ці технології. Динаміка інвестицій у ШІ з 2017 по 2023 роки на рис. 2.4. показує, як цей сектор стає все більш важливим для розвитку не лише технологічних компаній, але й для підприємств різних галузей, що шукають нові шляхи для підвищення ефективності та інноваційності.

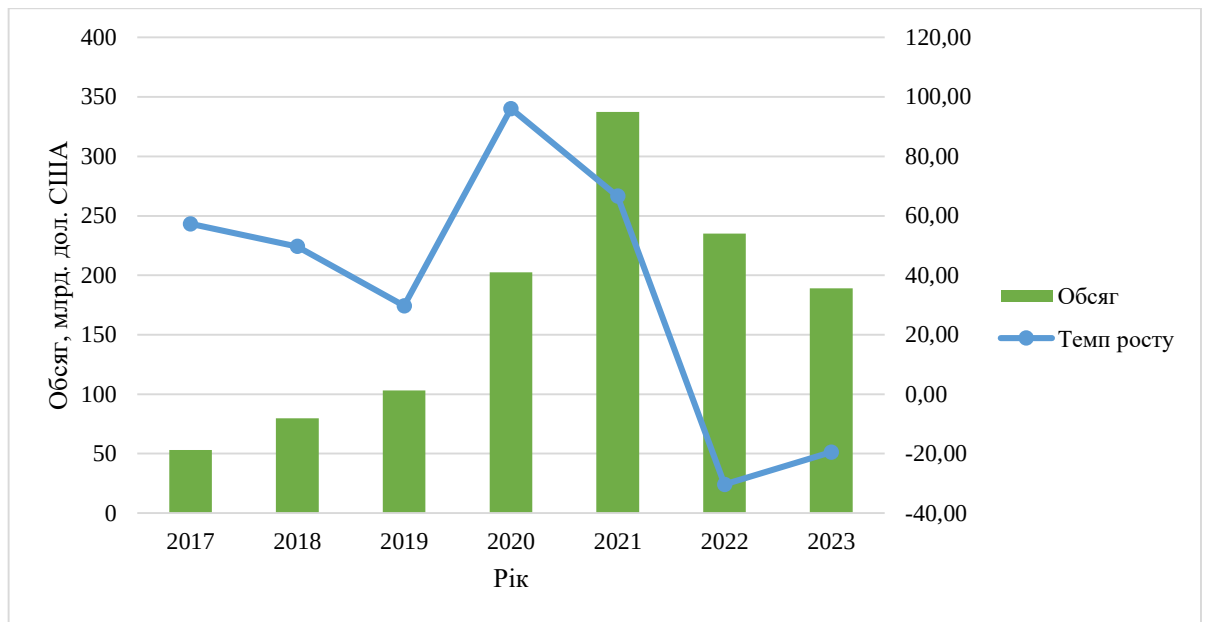

Рисунок 2.4 - Динаміка росту інвестицій в штучний інтелект світовими компаніями за період 2013-2023 рр., млрд. дол. США

Джерело: [39-40]

Аналізуючи динаміку венчурних інвестицій у сферу штучного інтелекту, можна побачити, що найвищий рівень фінансування був зафіксований у 2021 році, коли обсяг інвестицій досяг 337,4 мільярда доларів США. Починаючи з 2022 року, спостерігалось поступове зниження ринку, що було спричинено декількома факторами. Одним із головних чинників стало загострення геополітичної ситуації через війну в Україні, що викликало загальне зниження інвестиційної активності. Крім того, неоднозначне ставлення до технологій штучного інтелекту з боку частини бізнес-спільноти та суспільства також вплинуло на уповільнення темпів інвестування.

Проте, незважаючи на спад обсягів фінансування, світові компанії продовжують активно вкладати кошти у дослідження і розробку рішень на основі ШІ та впроваджувати ці технології у свою практичну діяльність. Іншою важливою тенденцією стало зниження вартості платформ штучного інтелекту, що значно підвищило їх доступність для ширшого кола користувачів. Якщо раніше робота з такими технологіями була привілеєм виключно великих корпорацій, то нині можливість працювати з ШІ отримали спеціалізовані

компанії середнього розміру, а також численні стартапи. Це стимулює подальший розвиток інноваційної екосистеми і сприяє більш широкому впровадженню ШІ у різних секторах економіки.

Щодо структури інвестицій за країнами, слід зазначити, що переважна більшість капіталовкладень у розвиток ШІ здійснюється компаніями зі штаб-квартирами у США (рис. 2.5). Американські компанії забезпечують 72% загального обсягу інвестицій у цій сфері, що фактично робить США монополістом у галузі фінансування штучного інтелекту на глобальному рівні. Це домінування відображає високу концентрацію технологічних гігантів саме в США, а також перевагу країни у створенні сприятливого середовища для розвитку інновацій і венчурного бізнесу.

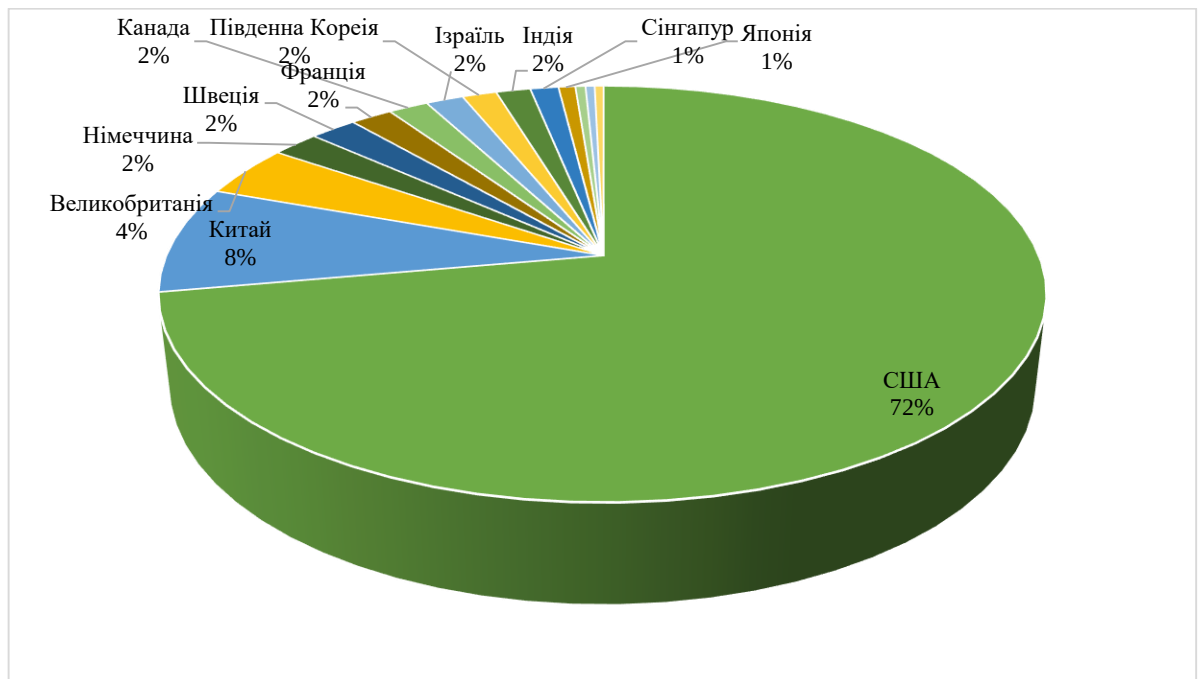

Рисунок 2.5. Географічна структура інвестицій в штучний інтелект світовими компаніями в 2023 році, %

Джерело: [39-40]

Аналізуючи розвиток венчурного інвестування у світовій економіці, варто звернути увагу на дані щодо міжнародної патентної активності, адже патентування є одним із важливих індикаторів інноваційного потенціалу та привабливості стартапів для венчурних інвесторів. Згідно зі щорічним звітом

Всесвітньої організації інтелектуальної власності, у 2022 році в рамках Договору про патентну кооперацію (РСТ) було подано близько 275 900 міжнародних патентних заявок. Незважаючи на складні глобальні виклики, включаючи війну в Україні та загальну економічну нестабільність, кількість поданих заявок зросла на 4% порівняно з 2021 роком. Така динаміка свідчить про збереження високої активності у сфері технологічних розробок і про продовження інвестицій в інноваційні проєкти (рис. 2.6).

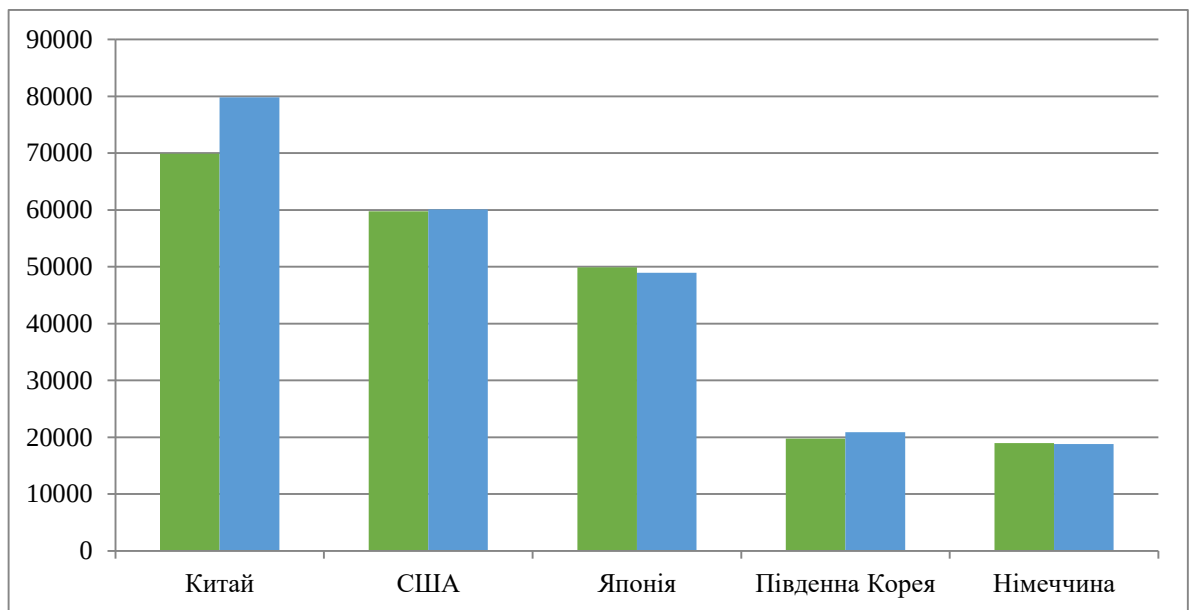

Рисунок 2.6 - Міжнародні заявки РСТ у десяти провідних країнах походження у 2017 та 2023 рр.

Джерело: [41]

Поглиблений аналіз галузевої приналежності патентів дозволяє краще зрозуміти напрямки, які є найбільш привабливими для венчурних інвесторів. У 2023 році основна частина торговельних операцій із патентами зосереджувалась у таких сферах: комп'ютерна техніка, цифровий зв'язок, електрообладнання та транспорт. Це підкреслює той факт, що венчурне фінансування переважно спрямовується на технологічні галузі, які мають високу швидкість розвитку та великий комерційний потенціал.

Географічний розподіл також демонструє певні спеціалізації, Китай і Південна Корея домінують у сфері цифрового зв'язку, що свідчить про їхню

стратегічну орієнтацію на телекомунікаційні інновації; США лідирують у комп'ютерних технологіях, що відображає глибоку інтеграцію американських стартапів у сферу ІТ; Японія спеціалізується на розробці електроустаткування, а Німеччина - на транспортних технологіях.

Такі тенденції є важливими орієнтирами для венчурних інвесторів, оскільки інтенсивність патентування в певних секторах є ознакою їхнього майбутнього зростання і прибутковості. Таким чином, аналіз патентної активності дозволяє венчурним фондам краще оцінювати ризики та можливості, формувати більш ефективні інвестиційні стратегії та сприяти розвитку технологічного лідерства в різних регіонах світу.

В підсумку даного підрозділу пропонується дослідити динаміку та вартість стартапів-єдинорогів (табл. 2.7).

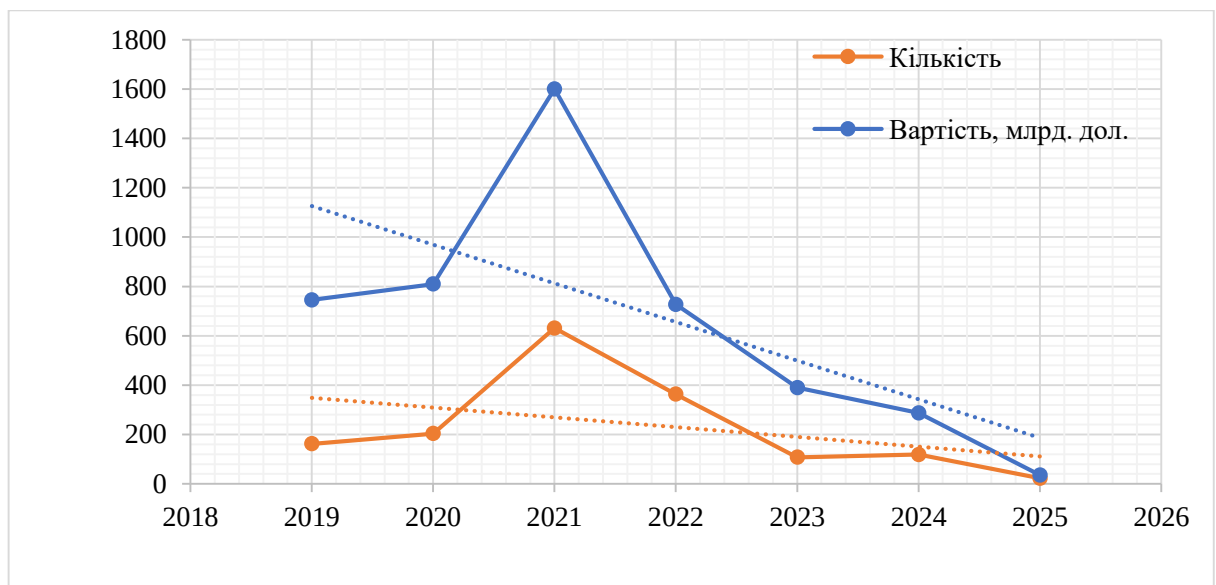

Рисунок 2.7 – Динаміка і вартості та кількості стартапів єдинорогів в період 2019-2024 рр.

Джерело: [42]

У період 2019–2024 років динаміка кількості та вартості стартапів-єдинорогів зазнала істотних змін, що безпосередньо відображає тенденції розвитку венчурного інвестування у світі. У 2019 році було зафіксовано 162 стартапи-єдинороги із сукупною вартістю 745,6 млрд доларів. У 2020 році

кількість зросла до 204, а вартість - до 809,7 млрд доларів, що свідчить про поступове зміцнення інтересу інвесторів до інноваційних проєктів.

Найбільш стрімке зростання спостерігалось у 2021 році, коли кількість стартапів зросла до 631, а їхня загальна вартість досягла рекордних 1600 млрд доларів, що було зумовлено високою інвестиційною активністю на фоні глобальної цифровізації та технологічного прориву в умовах пандемії COVID-19.

Проте вже у 2022 році ринок почав демонструвати ознаки спаду: кількість стартапів-єдинорогів зменшилася до 363, а їхня сукупна вартість - до 727,49 млрд доларів. Надалі тенденція до скорочення продовжилася: у 2023 році зафіксовано лише 108 нових стартапів загальною вартістю 390,2 млрд доларів, а в 2024 році - 119 стартапів з вартістю 287,3 млрд доларів. На початок 2025 року кількість стартапів ще більше знизилася до 23 при вартості 35,7 млрд доларів.

Загалом така динаміка свідчить про значну волатильність венчурного ринку, чутливість інвесторів до економічних ризиків, геополітичних викликів та зміну пріоритетів у фінансуванні інноваційних проєктів. Це підтверджує, що венчурне інвестування є важливим, але водночас ризикованим джерелом підтримки інноваційного розвитку в умовах глобальної нестабільності.

2.2. Характеристика розвитку венчурного бізнесу в Україні

У Україні діяльність та розвиток венчурного бізнесу відбуваються на основі національних стратегій та чинного законодавства, зокрема Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності на 2020–2025 роки, Стратегії розвитку інноваційної діяльності до 2030 року, а також відповідно до законів України: «Про інвестиційну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про інститути спільного інвестування» та «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності» [43-44].

Венчурні фонди в Україні функціонують у форматі інститутів спільного інвестування, їх розвиток має певну історичну основу. Класифікацію ІСІ представлено на рисунку 2.8.

За організаційною формою

- Корпоративний інвестиційний фонд (КІФ) створюється у формі відкритого акціонерного товариства та залучає кошти інвесторів шляхом випуску та продажу акцій.
- Пайовий інвестиційний фонд (ПІФ) становить собою суму коштів вкладників, залучених шляхом випуску та продажу інвестиційних сертифікатів; не є юридичною особою. Він створюється та знаходиться в управлінні Компанії з управління активами(КУА).

За періодичністю викупу цінних паперів у інвесторів

- Фонд відкритого типу - це інвестиційний фонд, КУА якого бере на себе зобов'язання в будь-який час на вимогу інвестора викупити у нього цінні папери фонду за ціною, відповідною до вартості чистих активів фонду на день звернення інвестора.
- Фонд закритого типу - це інвестиційний фонд, який створюється на певний період часу. КУА такого фонду викупає цінні папери фонду тільки по закінченню дії цього терміну
- Фонд інтервального типу - це інвестиційний фонд, КУА якого бере на себе зобов'язання викупити цінні папери фонду тільки у встановлені інтервали часу за ціною, відповідною до вартості чистих активів фонду на день звернення інвестора.

За ступенем державного регулювання

- Диверсифікований фонд - це фонд (ІСІ), що інвестує в різні типи фінансових інструментів в пропорціях, що встановлені законодавством.
- Недиверсифікований фонд (ІСІ) не обмежений законодавством щодо здійснення своїх інвестицій.

За способом розміщення цінних паперів

- Фонд з публічним розміщенням розміщує цінні папери шляхом публічної пропозиції – оголошення про відкритий продаж цінних паперів, зробленого в засобах масової інформації, а також в будь-який інший спосіб та зверненого до невизначеної кількості осіб.
- Фонд з приватним (закритим) розміщенням розміщує цінні папери без відкритого продажу шляхом безпосередньої пропозиції цінних паперів попередньо визначеному колу осіб.

Рисунок 2.8. Класифікація ІСІ в Україні

Джерело: [45-46]

Метою діяльності інститутів спільного інвестування (ІСІ) є залучення коштів інвесторів і їх подальше інвестування в активи з метою отримання прибутку від інвестиційної діяльності, приросту вкладених активів та забезпечення їхньої прибутковості. Спільне інвестування передбачає діяльність інвестиційного фонду, спрямовану на акумуляцію коштів інвесторів для

фінансування різноманітних інвестиційних проєктів, придбання інвестиційно-привабливих активів з подальшим перепродажем або володінням ними.

Загалом динаміка розвитку індустрії ІСІ в Україні виглядає позитивною, окрім кризових періодів 2008–2009 та 2014–2015 років, що були спричинені світовою фінансовою кризою та збройною агресією Російської Федерації проти України, показники діяльності ІСІ демонстрували стабільне зростання (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка кількості ІСІ в Україні за період 2017-2023 рр.

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
К-ть ІСІ	1183	1190	1326	1478	1711	1742	1762
Абсолютний приріст (ланцюговий)	13	7	136	152	233	31	20
Темп зростання, %ланцюговий	101,11	100,59	111,43	111,46	115,76	101,81	101,15
Темп приросту,% ланцюговий	1,11	0,59	11,43	11,46	15,76	1,81	1,15

Джерело: [47]

Аналіз даних таблиці 2.2 свідчить про те, що кількість інститутів спільного інвестування в Україні суттєво зростає. Попри війну та загальну економічну кризу в країні, у 2022 році кількість ІСІ збільшилася на 1,81%, а у 2023 р. - 1,15%.

Наступним пропонується дослідити активи ІСІ (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка активів ІСІ України за період 2017-2023 рр., млрд. грн

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Активи ІСІ	275,6	296,8	339,1	414,2	520,4	534,9	598,2
Абсолютний приріст (ланцюговий)	45,3	21,2	42,3	75,1	106,2	14,5	63,3
Темп зростання, %ланцюговий	119,7	107,7	114,3	122,1	125,6	102,8	111,8
Темп приросту,% ланцюговий	19,7	7,7	14,3	22,1	25,6	2,8	11,8

Джерело: [47]

Варто зазначити, що за останні сім років активи інститутів спільного інвестування зросли у 3,2 раза, що вдвічі перевищує темпи зростання активів

українських банків. Унаслідок цього співвідношення активів ІСІ до банківських активів у 2010–2022 роках збільшилося з 11,2% до 22,7%.

Рівень розвитку ІСІ в Україні можна охарактеризувати як помірний, однак із значним потенціалом для зростання. Навіть в умовах війни Україна продовжує активно розвивати свою фінансову систему та інвестиційну галузь, створюючи сприятливі умови для залучення як вітчизняних, так і іноземних інвесторів.

Далі буде проведено аналіз обсягів інвестицій та розвитку венчурного бізнесу в Україні (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз динаміки венчурних інвестицій та кількості угод в Україні за період 2015-2023рр

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг інвестицій, млн. дол. США	3,9	2,4	8	32	12,8	15,7	10,8
Абсолютний приріст (ланцюговий)	1,6	-1,5	5,6	24	-19,2	2,9	-4,9
Темп зростання, %ланцюговий	169,57	61,54	333,33	400,00	40,00	122,66	68,79
Темп приросту, % ланцюговий	69,57	-38,46	233,33	300,00	-60,00	22,66	-31,21
Кількість угод	9	16	15	22	30	17	22
Абсолютний приріст (ланцюговий)	-3	7	-1	7	8	-13	5
Темп зростання, %ланцюговий	75,00	177,78	93,75	146,67	136,36	56,67	129,41
Темп приросту, % ланцюговий	-25,00	77,78	-6,25	46,67	36,36	-43,33	29,41

Джерело: [48]

З кожним роком в Україні спостерігається зростання вартості укладених інвестиційних угод, причому найвищого рівня було досягнуто у 2020 році, коли обсяг інвестицій склав 32 млн дол. США. Незважаючи на війну, у 2022 році Україні вдалося залучити 17 млн дол. США інвестицій, що на 4,2 млн більше, ніж у 2021 році. Така динаміка свідчить про високі перспективи розвитку сфери

штучного інтелекту.

Розвиток інформаційних технологій та інноваційної діяльності є основою для створення нових стартап-компаній, кількість яких у 2024 році в Україні перевищила 2600. Саме 2022 рік став важливою відправною точкою для українських ІТ-спеціалістів у розвитку власної інноваційної екосистеми, що, у свою чергу, сприяло активнішому притоку фінансових ресурсів від іноземних інвесторів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка фінансування українських стартап-компаній та кількість угод за період 2020-2023 рр.

Рік	2020	2021	2022	2023
Фінансування, млн. дол. США	23,2	43,1	95,8	48,9
Абсолютний приріст (ланцюговий)	-	19,9	52,7	-46,9
Темп зростання, %ланцюговий	-	185,78	222,27	51,04
Темп приросту,% ланцюговий	-	85,78	122,27	-48,96
Кількість угод	39	34	36	25
Абсолютний приріст (ланцюговий)	-	-5	2	-11
Темп зростання, %ланцюговий	-	87,18	105,88	69,44
Темп приросту,% ланцюговий	-	-12,82	5,88	-30,56

Джерело: [58]

Аналізуючи обсяги фінансування, варто відзначити, що найбільший рівень припадає саме на 2022 рік, коли, попри війну, іноземні інвестори активно вкладали кошти у розвиток українських стартапів, незважаючи на наявні ризики. Також простежується тенденція до зростання вартості укладених угод: якщо у 2020 році було підписано 39 угод на загальну суму 23,2 млн дол. США, то у 2022 році кількість угод склала 36, проте їхня загальна вартість зросла до 95,8 млн дол. США. Така динаміка свідчить про збільшення середньої вартості угод та поглиблений розвиток стартап-проектів.

У період 2022–2024 років в Україні значно зросла популярність стартап-компаній, діяльність яких пов'язана з технологіями штучного інтелекту. Важливо відзначити, що українські стартапи у сфері ШІ здобули популярність і за межами країни. На рисунку 2.9 наведено перелік відомих українських стартапів із короткою характеристикою їхньої діяльності та основних напрямів роботи.

Osavul	• Спеціалізується на розробці рішень на основі штучного інтелекту для захисту держави, бізнесу та суспільства від інформаційних загроз.
RedTrack	• розробляє платформу для відстеження реклами та атрибуції конверсії на основі ШІ
Grammarly	• цифровий помічник для написання текстів, який допомагає людям писати чіткіше та ефективніше.
People.ai	• ШІ-платформа для продажів та маркетингу, яка є такою собі координаційною точкою обміну між замовниками та клієнтами
Preply	• платформа для вивчення іноземних мов, в якій асистентом є виключно ШІ, який допомагає людям знаходити, бронювати та зв'язуватися з кваліфікованими приватними викладачами онлайн
Shelf	• звільняє компанії від складнощів управління знаннями за допомогою штучного інтелекту, щоб співробітники могли краще виконувати свою роботу і завжди знаходити потрібні їм відповіді
3DLOOK	• мобільне рішення для сканування тіла, яке має на меті змінити спосіб здійснення покупок.

Рисунок 2.9 - Характеристика українських ШІ стартап-компаній

Джерело: [49]

Українські стартап-компанії активно впроваджують технології штучного інтелекту для спрощення та прискорення бізнес-процесів. Станом на 2024 рік три українські стартапи - Grammarly, Preply та People.ai оцінювалися у понад

14,5 млрд дол. США. Ці компанії здобули широку популярність за межами України та успішно функціонують на ринках Європи й США.

На рис. 2.10. пропонується розглянути потік інвестицій в стартапи України та компанії, які здійснювали ці інвестиції.

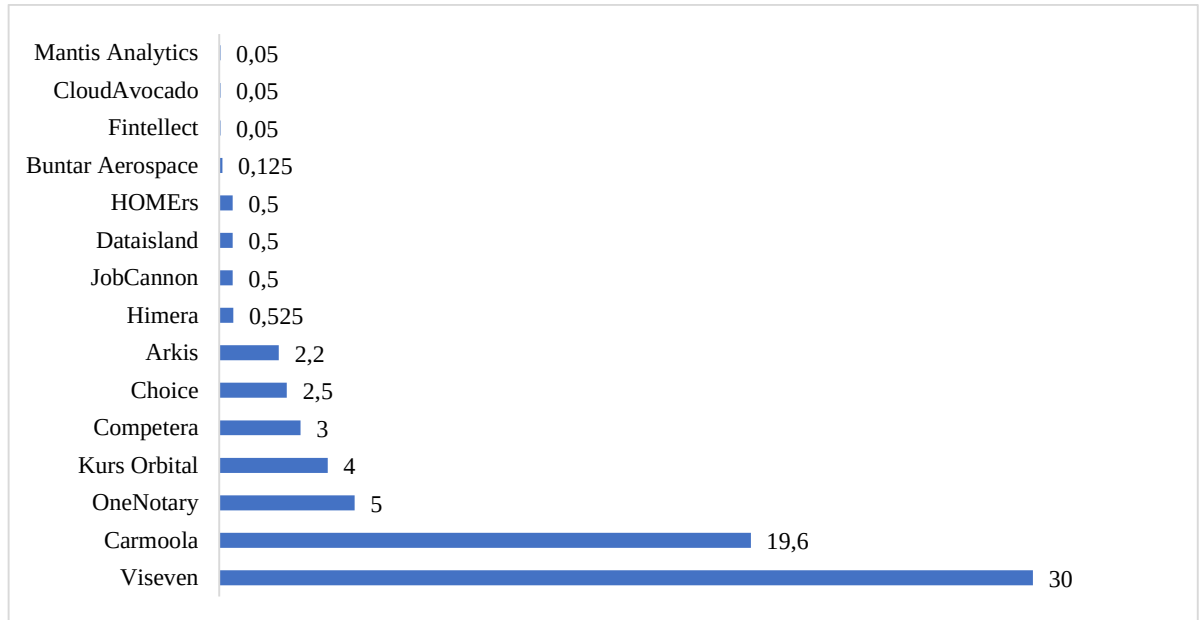

Рисунок 2.10 - Обсяг іноземних інвестицій в українські стартапи за період першого кварталу 2024 року, млн. дол.

Джерело: [50]

Отож, в першому кварталі 2024 року українські стартапи залучили загальний обсяг інвестицій у розмірі 68,6 мільйона доларів. Найбільше фінансування отримала компанія Viseven, яка залучила 30 мільйонів доларів, що є найбільшою інвестицією серед усіх представлених стартапів. На другому місці знаходиться Carmoola із сумою 19,6 мільйона доларів, що свідчить про значний інтерес інвесторів до її проєкту. Середній рівень фінансування отримали стартапи OneNotary, Kurs Orbital, Competera, Choice та Arkis, які залучили від 2,2 до 5 мільйонів доларів, що вказує на те, що ці компанії мають перспективи розвитку та довіру з боку інвесторів.

Динаміка глобального інноваційного середовища та інноваційні ринки формують додатковий значущий аспект міжнародних вкладень у венчурний капітал. Транскордонний венчурний капітал є активним й проникає на світові

ринки зі зростанням економічної динаміки. Венчурна капіталізація призводить до створення інноваційних екосистем у регіонах Південно-Східної Азії, Індії, Африки; масштабує стартапи на світових ринках, охоплює глобальну базу клієнтів та добиватиметься інноваційного розвитку. Також розширення глобального венчурного капіталу та спільне інвестування бізнес-партнерами спростили співпрацю венчурних капіталістів у міжнародних угодах. Таким чином, стартапи залучають глобальні масштаби інвестиційних вливань. Forbes Ukraine оцінила рейтинг венчурних фондів України. Рейтинг очолили 10 венчурних фондів: TA Ventures, Almaz Capital, S M R K, Genesis Investments, Cascade Ventures, GR Capital, Aventures, ICU Ventures, CIG, U. Ventures (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Рейтинги «Forbes Ukraine» венчурних фондів України за 2023 рр.

Венчурні фонди	Обсяги фонду, млн. \$	Середній чек, млн. \$	Кількість угод, од.	Вартість портфеля, млн. \$	Рейтинг
TA Ventures	69	0,25	142	-	1
Almaz Capital	200	3,0-7,0	40	500	2
S M R K	12,5	0,75	16	33	3
Genesis Investments	10	0,5	15	20	4
Cascade Ventures	150	2,0-3,0	14	100	5
GR Capital	85	5,0-10,0	14	168	6
Aventures	20	1,5	14	-	7
ICU Ventures	20	0,5	12	-	8
CIG	100	50,0-10,0	10	170	9
U. Ventures	15	0,5	10	-	10

Джерело: [51]

Загалом, рейтинг фондів демонструє, що в Україні вже сформувалося кілька ключових гравців венчурного ринку з різними стратегіями інвестування - від масового фінансування стартапів на ранніх етапах до підтримки проєктів, які вже довели свою життєздатність і потребують ресурсів для масштабування. Такий розвиток ринку венчурних інвестицій є позитивним сигналом для економіки України, оскільки сприяє стимулюванню інновацій, підвищенню

технологічної конкурентоспроможності та створенню нових робочих місць. У майбутньому очікується подальший ріст активності як українських, так і міжнародних венчурних фондів на внутрішньому ринку.

2.3. Перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні в контексті військового стану

Для залучення іноземних інвесторів та створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні Верховна Рада ухвалила Закон «Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями». Згідно з ч. 2 ст. 4 цього Закону, максимальний рівень державної підтримки для одного проєкту визначається в спеціальному інвестиційному договорі та не може перевищувати 30% від запланованого обсягу значних інвестицій. Державна підтримка надається лише тим інвестиційним проєктам, які відповідають встановленим критеріям. Однією з ключових вимог є створення нових робочих місць протягом реалізації проєкту, що є особливо актуальним для України, оскільки у 2023-2024 роках спостерігається значний дефіцит кадрів у різних секторах економіки. Детальні механізми захисту іноземного капіталу наведено на рис. 2.11.

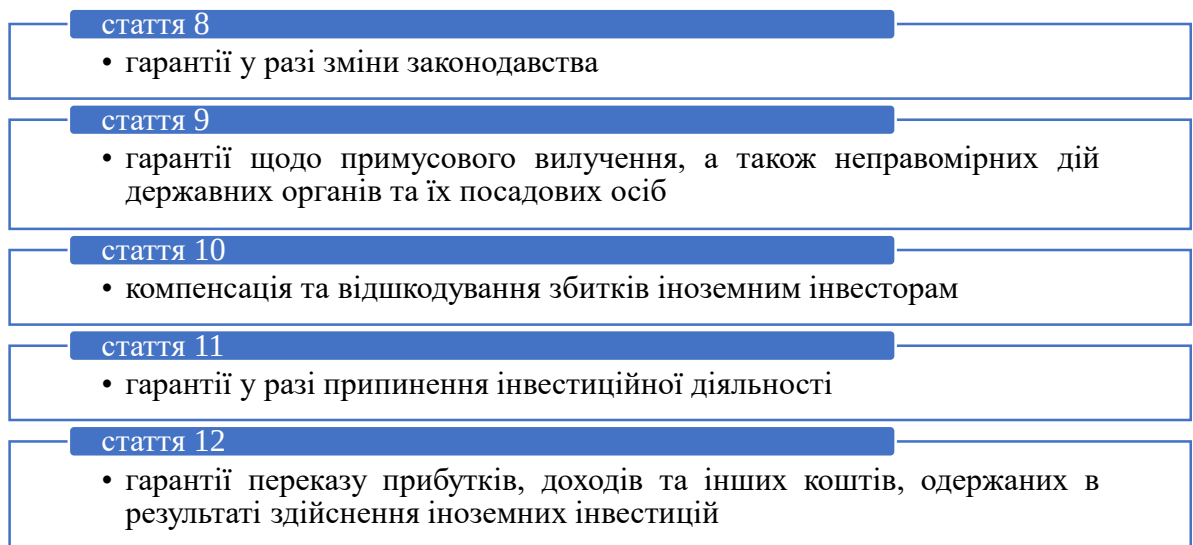

Рисунок 2.11 - Характеристика державних гарантій захисту іноземних інвестицій

Джерело: [52]

Ключовою умовою отримання державної підтримки є створення нових робочих місць, що особливо актуально в умовах дефіциту кадрів, спричиненого міграцією населення та мобілізацією. Водночас розвиток штучного інтелекту та

інноваційного сектору є важливим етапом цифрової трансформації країни, що може не лише привабити додаткові інвестиції, а й сприяти зміцненню позицій України на світовому ринку технологій.

Таким чином, незважаючи на те, що в Україні триває війна, країна продовжує залучати значні інвестиції від іноземних інвесторів та підтримувати розвиток бізнесу, що свідчить про ефективну урядову політику в напрямку розвитку інвестиційного клімату.

Перспективи розвитку ринку венчурних інвестицій наведено в табл. 4.2.

Таблиця 2.7

Перспективи розвитку ринку венчурних інвестицій в Україні

Напрямок	Характеристика
Основні рушійні сили венчурних інвестицій	Технологічні інновації, ринковий потенціал країн, що розвиваються, підприємницька екосистема та доступ до кадрових резервів
Зростання та обсяг ринку венчурних інвестицій	Ринок венчурних інвестицій розвивається, характеризує стійке зростання венчурного капіталу на startups, інноваційні екосистеми
Технологічні результати ринку венчурних інвестицій	Прискорені інновації як рушійна сила ринку орієнтує startups на Big Data, AI, блокчейн, біотехнології, зелену енергію
Галузеві інвестиції ринку венчурних інвестицій	Венчурні інвестиції охоплюють сектори програмного забезпечення, фармацевтики та біотехнології, ЗМІ, розваги, медичного обладнання та медичних систем
Переважні тенденції ринку венчурних інвестицій	тренди описують технологічне зростання та онлайн-комерцію; акцентують сталий розвиток, зелені фінанси, digital-технології та екологічні, соціальні, управлінські ініціативи глобальних гравців
Конкуренція на ринку венчурних інвестицій	Гравці ринку орієнтуються на новаторство та розробки НДІ, стратегічне партнерство, міжнародне поширення. Енергоефективність та сталий розвиток стають пріоритетами конкурентних переваг
Виклики розвитку ринку венчурних інвестицій	Нестабільність ринку та зміни у законодавстві припускають уважно аналізувати ефективність стартапів. Можливості інвестицій у стартап у сталому розвитку за прогнозами долають проблеми.

Джерело: зроблено автором

Світовий венчурний ринок активно розвивається завдяки інвестуванню у стартапи, що впроваджують технології штучного інтелекту, блокчейну, біотехнологій та відновлюваної енергетики, що сприяє зростанню венчурного

капіталу. Такий розвиток зумовлений глобальними тенденціями та динамікою світових ринків. Міжнародні корпорації продовжують виявляти зацікавленість в інноваційному бізнесі в Україні, попри наявність певних ризиків. Сучасне господарювання тісно пов'язане з глобальною конкуренцією, переходом на новітнє технологічне обладнання та активним впровадженням стартап-інновацій. Інноваційні провайдери виступають джерелом ресурсів для розвитку стартапів у різних країнах та регіонах світу.

Українські інноваційні компанії стикаються з низкою проблем, серед яких - обмеження інноваційного підприємництва, значні витрати, несприятливі умови для інноваційної діяльності та недоліки у координації бізнес-процесів. Пріоритетними напрямками розвитку інноваційного підприємництва в Україні є оптимізація процесів інноваційного управління та вдосконалення інформаційного забезпечення інноваційної діяльності.

Так як венчурний бізнес в Україні представлено ІСІ, а основна частка інвестицій даних інституцій направлена на розвиток ІІІ та стартапів на базі ІІІ, тож можна відзначити, що розвиток венчурного бізнесу в Україні доцільно розглянути саме в контексті ІІІ. Відносним недоліком розвитку ІІІ в Україні є недостатньо розвинене інституційне середовище, тобто немає створених умов для розвитку інновацій та відсутність ринкового досвіду. На рахунок сильних сторін в Україні є високий рівень знань та наявність спеціалістів, які готові працювати на розвиток інноваційної діяльності та робити свій внесок у розвиток світового ринку ІІІ [33]. Також, однією із найбільших проблем українського технологічного сектору та й ІІІ зокрема – відсутність фінансування зі сторони держави, адже більшість інвестицій залучається саме від іноземних компаній, а не від українського уряду.

Нами пропонується розробити стратегію інвестування, яка базуватиметься на розвитку ІІІ як перспективного напрямку та розробці інноваційних товарів, які базуватимуться на використанні технологій ІІІ та інновацій (рис. 2.12).

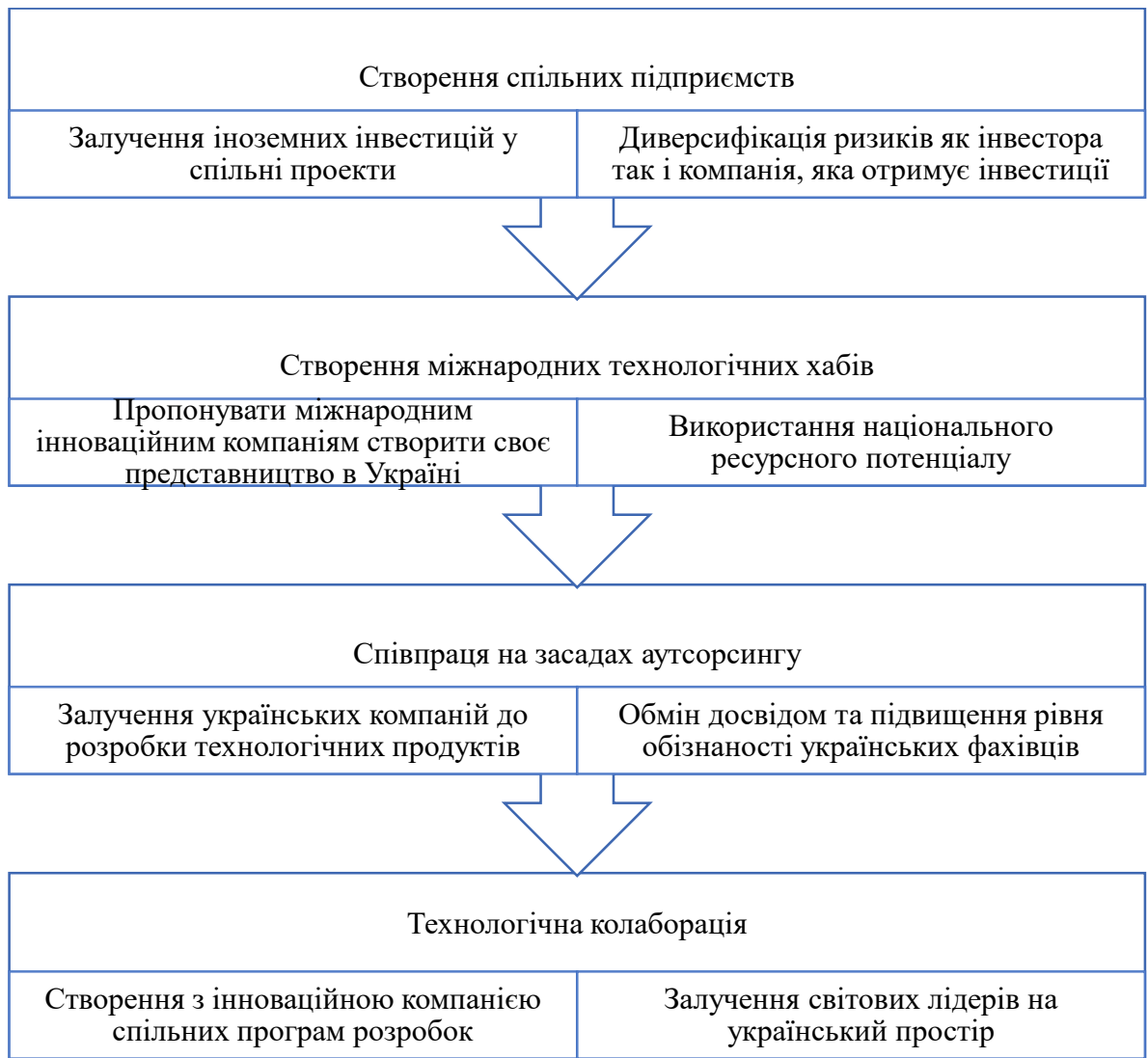

Рисунок 2.12 - Стратегія залучення венчурних інвестицій в Україні

Джерело: зроблено автором

Отож, стратегія залучення венчурних інвестицій має на меті створення спільних проектів в технологічній сфері та сприяти просуванню українських компаній на міжнародному ринку. Іноземні інвестиції розвиватимуть українську економіку та є вигідними, адже не обкладаються податком, а оподатковуються тільки дохід (18%), податок на який є в рази нижчим ніж в США та країнах-членах ЄС (рис. 2.13).

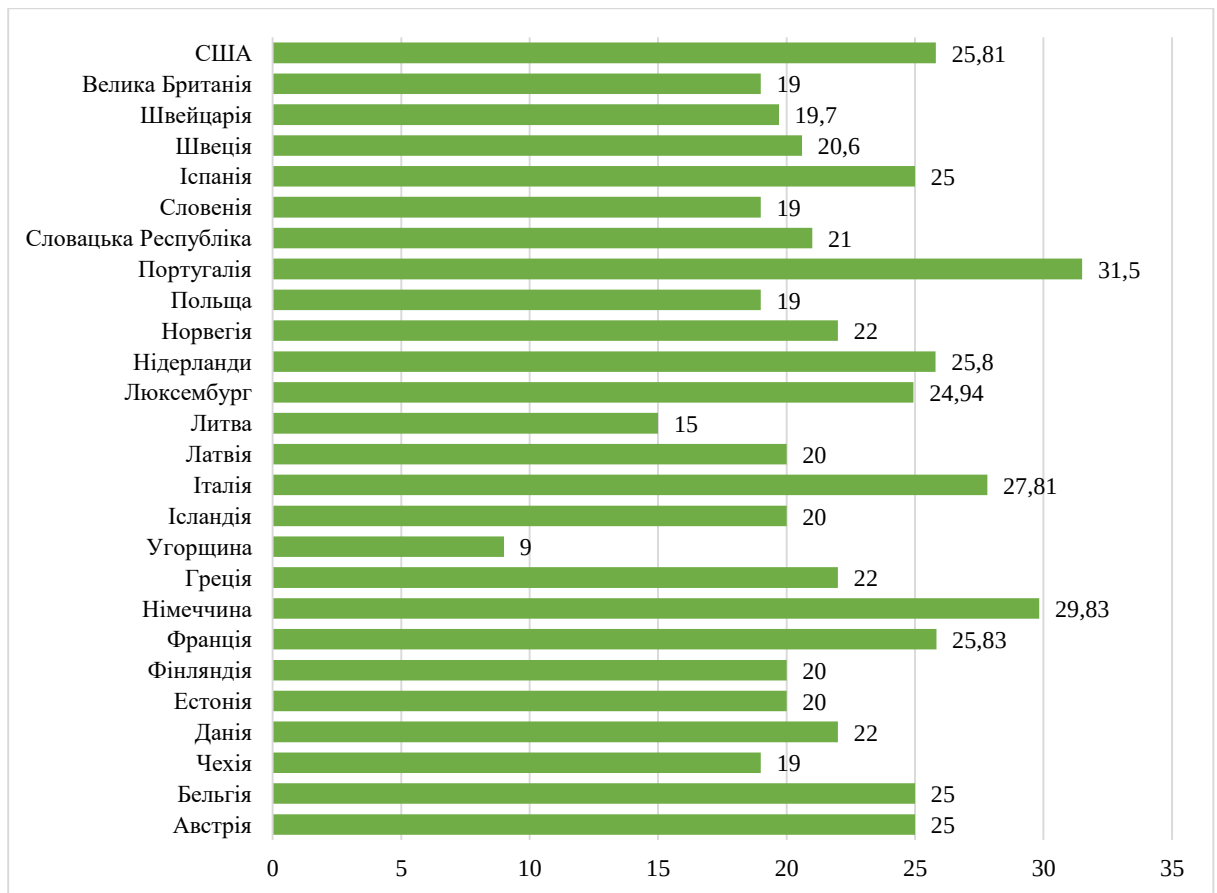

Рисунок 2.13 - Величина податку на прибуток для бізнесу в країнах Європи та США за 2023 рік, %

Джерело: [53]

Аналізуючи дані рисунка 1.13, слід відзначити, що в більшості країн Європи, за винятком Угорщини та Литви, податок на прибуток є вищим, ніж в Україні, особливо у Португалії та Німеччині, де його рівень становить відповідно 31,5% та 29,85%. Це варто враховувати при пошуку інвесторів. Що стосується США, то податок на прибуток підприємств там складає 28,51%, що також перевищує український показник і може стати додатковим аргументом для зацікавлення американських технологічних компаній у створенні спільних проєктів з українськими партнерами.

Підсумовуючи проведене дослідження, було встановлено, що попри військові дії Україна залишається привабливою країною для венчурних інвестицій за такими основними критеріями:

- зростання кількості висококваліфікованих фахівців у сфері технологій та інновацій;
- низький рівень податкового навантаження;
- доступна орендна плата за офісні приміщення;
- нижчий рівень заробітної плати порівняно з зарубіжними країнами;
- значний потенціал розвитку технологій штучного інтелекту;
- розвинене логістичне сполучення з країнами Європейського Союзу.

Було визначено, що повоєнний розвиток венчурного бізнесу в Україні у сфері штучного інтелекту базуватиметься на активному залученні іноземних інвестицій та зміцненні технологічного сектору. Інвестування у сектор ШІ є вигідним як для українських компаній, так і для іноземних інвесторів, оскільки Україна має значний потенціал, який можна розкрити завдяки інтеграції у світовий ринок штучного інтелекту та підтримці з боку міжнародних партнерів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження особливостей, закономірностей та основних тенденцій розвитку венчурного інвестування в Україні дозволяє сформулювати такі узагальнення. Венчурний бізнес є складним та багатогранним економічним явищем, що має свої характерні риси і специфічні механізми функціонування. Саме розуміння глибинної суті венчурного бізнесу є ключем до ефективного аналізу його динаміки та до пошуку оптимальних шляхів розвитку в умовах сучасної української економіки, яка переживає глибокі трансформації.

Дослідження динаміки венчурних інвестицій у світовому контексті виявило, що у період з 2020 по 2021 роки спостерігалось стрімке зростання загальної вартості угод - з 50 млрд доларів США до 170 млрд доларів США. Це підкреслює важливість технологічної трансформації у часи пандемії. Проте вже у 2023 році відбувся серйозний спад, і обсяги повернулися до рівня близько 50 млрд доларів США. Ситуація у 2023–2024 роках відзначалася стабільним зниженням на 30% щокварталу порівняно з попереднім роком, що свідчить про підвищену нестабільність глобального венчурного ринку під впливом макроекономічних викликів.

Що стосується України, венчурне інвестування продовжує формуватися навколо інститутів спільного інвестування (ІСІ), які забезпечують акумуляцію коштів інвесторів для подальшого їх вкладення в прибуткові активи. Незважаючи на важкі умови війни та загальну економічну кризу, кількість ІСІ в Україні продовжує зростати. У 2022 році їх число збільшилося на 1,81%, а у 2023 році - ще на 1,15%. Це свідчить про стійкість українського інвестиційного середовища навіть у кризові періоди. Примітним є також зростання середньої вартості угод: хоча кількість угод у 2022 році була меншою, ніж у 2020-му (36 проти 39), їхня загальна вартість зросла вчетверо - з 23,2 млн доларів до 95,8 млн доларів США. Така динаміка вказує на укрупнення проєктів, підвищення їхньої якості та зростання довіри з боку інвесторів.

Одним із найперспективніших напрямів розвитку венчурного інвестування в Україні визначено сферу штучного інтелекту. Інтерес до ШІ не лише зберігається, але й активно зростає, що відкриває нові можливості для інтеграції українських розробок у світову економіку. Повоєнна відбудова економіки України має враховувати значний потенціал розвитку індустрії ШІ через залучення іноземного капіталу та активне впровадження інноваційних технологій. Важливо наголосити, що венчурне фінансування в секторі ШІ буде вигідним як для українських стартапів, які прагнуть вийти на глобальні ринки, так і для іноземних інвесторів, зацікавлених у швидко зростаючих технологічних проєктах.

У підсумку, український ринок венчурних інвестицій демонструє ознаки поступового становлення та зрілості. Незважаючи на складні обставини, відбувається укрупнення проєктів, зростає якість стартапів, а технологічні напрями, зокрема ШІ, набирають обертів, відкриваючи нові можливості для співпраці, інтеграції та економічного зростання. Успішний розвиток венчурного бізнесу в Україні залежатиме від підтримки інноваційної екосистеми, стабільності правового поля та активного залучення міжнародного досвіду і капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Li J. (2016). Government-Backed Venture Capital as a Science, Technology and Innovation (STI) Policy Instrument: A Chinese Perspective. *STI Policy Review*, No. 7(1), P. 66–86. 7.
2. Colombo M. G., Cumming D. J., Vismara S. (2016). Governmental venture capital for innovative young firms. *The Journal of Technology Transfer*, No. 41(1), P. 10–24.
3. Дудчик О.Ю. Гулейко Ю.О. Особливості розвитку венчурного бізнесу в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. Випуск 4. 2014, URL http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_04/6.pdf (дата звернення 21.04.2025)
4. Дибя М. І., Гернего Ю. О. Венчурний бізнес в Україні та цифрові інноваційні хаби як інститут його розвитку. *Економіка України*. 2021. № 6. С. 36–49, URL: <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/economyukr/article/view/2021-06-3/2021-06-3> (дата звернення 21.04.2025)
5. А. О. Чередник. Теоретичні аспекти поняття «венчурний бізнес» Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. пр. Київ : КНЕУ, 2016. № 39. С. 67–73. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/88894d2e-f358-41e4-a329-714e0e913b1c/content> (дата звернення 21.04.2025)
6. Jurevičienė, D., & Martinkutė, A. (2013). Venture capital funds: theoretical aspects. *Business: Theory and Practice*, 14(2), 117–130.
7. Dias, E., & Lopes, D. S. (2014). Co-operation between large enterprises (LE's) and SME's: an approach to overcome the stage internationalization process. *Business: Theory and Practice*, 15(4), 316–327
8. Литвин І. В., Булак Ю. В. Венчурний бізнес в Україні в умовах воєнного часу. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 2.8. URL:

<https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/dec/29541/220972maket-287-295.pdf> (дата звернення 21.04.2025)

9. Deng, Q.Z., Liu, T. (2020). Research on comprehensive competitive evaluation of P2P network lending platforms based on BP neural network model. *Review of Computer Engineering Studies*, vol. 7, no. 1, pp. 13–19.

10. Bilan, Y., Lyeonov, S., Lyulyov, O., Pimonenko, T. (2019). Brand management and macroeconomic stability of the country. *Polish Journal of Management Studies*, 19(2): 61–74

11. Терлецька В. О., Прокопенко І. В. Моделювання розвитку венчурного бізнесу. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2022. № 2 (6). С. 86–93.
URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/nov/22602/vse-88-95.pdf> (дата звернення 22.04.2025)

12. Терлецька В. О. (2020). Моделі державної підтримки розвитку венчурного бізнесу у світі. *Проблеми економіки та управління*, № 2(6), С. 86–93.

13. Кузьмін О., Терлецька В. (2020). Особливості побудови та функціонування венчурних структур. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. Вип. 2, № 2, С. 145–153.

14. Cid-López, A., Hornos, M. J., Carrasco-González, R. A., & Herrera-Viedma, E. (2018). Prioritization of the launch of ICT products and services through linguistic multi-criteria decision-making. *Technological and Economic Development of Economy*, 24(3), 1231–1257

15. Поліщук О. Т. Сутнісні характеристики венчурного інвестування та його місце у розвитку національної економіки. *Фінанси, облік, банки*. 2017. № 1(22). С. 135-145

16. Гудіма Т. С. Венчурна діяльність як правова категорія. *Економіка та право*. 2012. № 1. С. 67–71.

17. Дроздовський Я.П., Фединець, М. М. Венчурне інвестування в сучасних умовах розвитку світової економіки. *Науковий вісник*

ужгородського національного університету. 2022. №43. С. 48-53.

18. Буряк Л.Д., Павліковський А. М., Кремпова Н. Л. Венчурне інвестування як інструмент фінансування інноваційного розвитку суб'єктів малого підприємництва. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 4. С. 57-61.

19. Шипуліна Ю. С. Сучасні особливості розвитку венчурного інвестування на промислових підприємствах. Економіка: реалії часу. 2015. №5. С. 210-214.

20. Чиж Л. П., Хотєєва Н. В., Саакян Є. А. Венчурний капітал у розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. 2021. №3(62). С. 48-54.

21. Третьякова О. В., В. М. Харабара, Грешко Р.І. Венчурне фінансування як ефективний інструмент інноваційного розвитку країни. Інвестиції: практика та досвід. 2020. №17-18. С. 18-23.

22. Chen, J., & Ewens, M. (2021). Venture capital and startup agglomeration. National Bureau of Economic Research. <https://www.nber.org/papers/w29211> (дата звернення 22.04.2025)

23. Davydova, D., Fahlenbrach, R., Sanz, L., & Stulz, R. M. (2022). Why do startups become unicorns instead of going public? National Bureau of Economic Research. <https://www.nber.org/papers/w30604> (дата звернення 22.04.2025)

24. Kenney, M., & Zysman, J. (2019). Unicorns, Cheshire cats, and the new dilemmas of entrepreneurial finance. Venture Capital, 21(1), 35-50. <https://doi.org/10.1080/13691066.2018.1517430> (дата звернення 22.04.2025)

25. Ewens, M., & Farre-Mensa, J. (2020). The deregulation of the private equity markets and the decline in IPOs. Review of Financial Studies, 33(12), 5463-5509. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhz144> (дата звернення 22.04.2025)

26. Ewens, M., Nanda, R., & Rhodes-Kropf, M. (2018). Cost of experimentation and the evolution of venture capital. Journal of Financial Economics,

128(3), 422-442. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2018.03.001> (дата звернення 22.04.2025)

27. Шрамко О. О. Венчурне інвестування як засіб стимулювання впровадження інновацій на підприємствах. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2020. №2 (45). С. 354-364.

28. Жнакіна Е. Г. Вплив венчурного капіталу на інноваційно-інвестиційний розвиток країни. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. №18. С. 33-35.

29. Антонюк Л., Поручник А., Савчук В. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації. Київ: КНЕУ, 2003.

30. de Almeida, A. T., de Almeida, J. A., Costa, A. P. C. S., & de Almeida-Filho, A. T. (2016). A new method for elicitation of criteria weights in additive models: Flexible and interactive tradeoff. *European Journal of Operational Research*, 250(1), 179–191

31. Бланк І. А. Основи інвестиційного менеджменту, Київ : Ніка-Центр, 2004

32. Лаврук В. В. Венчурне інвестування інноваційної діяльності. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. №1. С. 224-234.

33. Кот О.В. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та його організаційно-економічне забезпечення. *Проблеми науки*. 2008. №9. С. 30–37

34. Чиж Л. П., Хотєєва Н. В., Саакян Є. А. Венчурний капітал у розвитку інноваційного підприємництва в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2021. №3 (62). С. 48-54.

35. WIPO (2023a, forthcoming). Enabling Innovation Measurement at the Sub-National Level: A WIPO Toolkit. Authors: Gaétan de Rassenfosse (EPFL) and Sacha Wunsch-Vincent (WIPO). Geneva: WIPO, Department for Economics and Data Analytics.

36. WIPO (2023b), Intellectual Property Offices and Sustainable Innovation: Implementing the SDGs in National Intellectual Property Systems. Geneva: World Intellectual Property Organization. URL: www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipopub-rn2023-10-en-intellectual-property-offices-and-sustainable-innovation.pdf (дата звернення 24.04.2025)

37. Venture Pulse Q1 2024 <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2024/04/venture-pulse-q1-2024.pdf> (дата звернення 24.04.2025)

38. FTSE Venture Capital Index https://www.lseg.com/content/dam/ftse-russell/en_us/documents/factsheets/venture-capital-index-fact-sheet.pdf (дата звернення 24.04.2025)

39. Introduction to the AI Index Report 2023 (2024), URL: https://aiindex.stanford.edu/wp-content/uploads/2023/04/HAI_AI-Index-Report_2023.pdf (дата звернення 24.04.2025)

40. Artificial Intelligence Index Report 2024 (2024), URL: https://www.researchgate.net/publication/381006727_Artificial_Intelligence_Index_Report_2024 (дата звернення 24.04.2025)

41. WIPO IP Facts and Figures 2024. URL: <https://www.wipo.int/portal/en/> (дата звернення 24.04.2025)

42. Crunchbase (2025)The Crunchbase Unicorn Board <https://news.crunchbase.com/unicorn-company-list/> (дата звернення 24.04.2025)

43. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 28.04.2023 2970-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text> (дата звернення 25.04.2025)

44. Слободян А. (2013). Венчурний фонд: феномен українського спільного інвестування чи «квазівенчурна» інституція? *Вісник Вищої ради юстиції*, 3, 134-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvru_2013_3_13 (дата звернення 25.04.2025)

45. Носова Є.А., Мохе Д.Б. (2017). Сучасний стан та перспективи розвитку венчурних інвестиційних фондів в Україні. *Ефективна економіка*.

URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5491> (дата звернення 25.04.2025)

46. Іванченко А., Устименко А., Михайленко Д. (2016). ІСІ як засіб оптимізації оподаткування. Бухгалтерія. Бухгалтерський облік, 51 (1246), 17-19.

47. Квартальні та річні огляди ринку. *Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу* (2023) URL: <https://www.uaib.com.ua/analituaib/publ-ici-quart?date=2023-12-31> (дата звернення 25.04.2025)

48. Опубліковано результати дослідження про розвиток штучного інтелекту в Україні. Комітет з питань цифрової трансформації (2024), URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/251068.html (дата звернення 26.04.2025)

49. Size of the startup market in Ukraine from 2020 to 2023, by funding value and number of deals (2024), URL: <https://www.statista.com/statistics/1393617/ukraine-startup-market-size-by-funding-and-deal-number/> (дата звернення 26.04.2025)

50. У 2024 році українські стартапи залучили \$462 млн, URL: https://scroll.media/2025/03/04/dealbook-2024/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 26.04.2025)

51. 10 Venture Capital Funds. Forbes Ukraine Magazine. 2022. URL: <https://forbes.ua/ru/ratings/10-venchurnikh-fondiv-09042021-1321> (дата звернення 27.04.2025)

52. Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків (2023), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (дата звернення 27.04.2025)

Corporate Income Tax Rates in Europe, 2023 (2024), URL: <https://taxfoundation.org/data/all/eu/corporate-tax-rates-europe-2023/> (дата звернення 28.04.2025).

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU

Заголовок

Венчурне інвестування в системі глобальних джерел інноваційного розвитку

Автор

Науковий керівник / Експерт

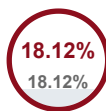
Метельський Віталій Петрович **Ірина І.Б.**

підрозділ

кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

КП 2

9705

Кількість слів

КЦ

74592

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		1
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		77

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	136 1.40 %
2	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	123 1.27 %

3	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	96 0.99 %
4	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	85 0.88 %
5	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	78 0.80 %
6	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	57 0.59 %
7	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	42 0.43 %
8	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	39 0.40 %
9	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	38 0.39 %
10	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	37 0.38 %

з бази даних RefBooks (0.10 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
джерело: Paperity		
1	NATIONAL STRATEGY OF INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONA OBLIGATIONS Катерина Горбачова, Ірина Хайхан, Нежевело Валентина;	10 (1) 0.10 %

з домашньої бази даних (0.87 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Венчурне інвестування в Україні 4/24/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра фінансові ринки)	42 (2) 0.43 %
2	Формування та управління портфелем венчурних інвестицій 12/19/2022 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародних фінансів)	21 (1) 0.22 %
3	Глобальне конкурентне лідерство США у високотехнологічних секторах економіки (1) 11/29/2024 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародної економіки)	21 (1) 0.22 %

з програми обміну базами даних (15.05 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
---------------------	-----------	---

1	Венчурний бізнес в Україні: особливості, закономірності та напрями розвитку 2/10/2025 Lviv University of Trade and Economics course papers (Факультет економіки та управління)	1399 (62) 14.42 %
2	Забезпечення ефективності міжнародних венчурних інвестицій 3/16/2025 National Technical University of Ukraine Igor Sikorskyi Kyiv Politech Institute (National Technical University of Ukraine Igor Sikorskyi Kyiv Politech Institute)	22 (1) 0.23 %
3	Комбінаторика технік креативності в інноваційному підприємстві 6/23/2024 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman Science (Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman Science)	18 (1) 0.19 %
4	FINANCES_2024_Ostapenko_Shvaiko 11/24/2024 V. N. Karazin Kharkiv National University (KGNU) (Економічний факультет-кафедра фінансів та кредиту)	12 (1) 0.12 %
5	Політекономія_Ярошенко_58M 11/26/2024 Anton Makarenko Kyiv professional and pedagogical applied college (Anton Makarenko Kyiv professional and pedagogical applied college)	10 (1) 0.10 %

з Інтернету (2.10 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18218/1/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90.%20%D0%9E.%20%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%20%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81.pdf	44 (3) 0.45 %
2	https://ir.nasoa.edu.ua/bitstreams/525cb6fd-8c3d-44c3-a260-b1a2dbbaaa62/download	42 (3) 0.43 %
3	https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/4719/4660/	39 (4) 0.40 %
4	https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/43200/1/23rsvnse.pdf	27 (4) 0.28 %
5	https://revolution.allbest.ru/international/00947355_0.html	23 (2) 0.24 %
6	https://otherreferats.allbest.ru/finance/01064900_0.html	22 (3) 0.23 %
7	http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12509/1/%D0%A0%D0%9E%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D1%84%D1%96%D0%BD-%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%20%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B8%20%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%8C%20%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf	7 (1) 0.07 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
---------------------	-------	---------------------------------------